



Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova

Diplomová práce

Malá města jako periferní centra venkovského prostoru

Vypracovala: Bc. Lískovcová Vendula

Vedoucí práce: doc. PhDr. Čmejrek Jaroslav CSc.

České Budějovice 2014

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Vendula LÍSKOVCOVÁ**
Osobní číslo: **E12653**
Studijní program: **N6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Strukturální politika EU a rozvoj venkova**
Název tématu: **Malá města jako periferní centra venkovského prostoru**
Zadávací katedra: **Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cíl práce:

Cílem diplomové práce je ukázat specifické rysy formování samosprávy v malých městech ČR a objasnit jejich úlohu v rozvoji venkovského prostoru. Práce se soustředí na tři okruhy otázek: (1) Formování a činnost samosprávných orgánů malých městských municipalit, (2) zapojení malých měst do horizontální spolupráce obcí, jejich úloha při vytváření regionálních struktur (dobrovolné svazky obcí, místní akční skupiny, euroregiony apod.), zapojení do programů rozvoje venkova, (3) dopady reformy územní veřejné správy v ČR na postavení malých městských municipalit a na jejich schopnost plnit úlohu periferních regionálních center. V této souvislosti je zkoumána i otázka nedostatečné správní kapacity malých venkovských obcí.

Metodika práce:

Diplomová práce bude mít charakter případové studie. Po zpracování literární rešerše a teoretické části práce, bude vybrán vhodný periferní region a v jeho rámci vhodné město, jež se stane předmětem zkoumání. Při zkoumání meziobecní spolupráci práce naváže na teoretickou koncepci sociálního kapitálu reprezentovanou R. Putnamem a využije i další současné přístupy k danému tématu, zejména pokud jde o analýzu lokálního politického procesu.

Rámcová osnova:

1. Úvod, 2. Literární rešerše, 3. Cíl a metodika práce, 4. Charakteristika regionů, 5. Formování a činnost samosprávných orgánů, 6. Regionální rozvoj a meziobecní spolupráce, 7. Dopady reformy územní veřejné správy, 8. Závěr, 9. Literatura a zdroje dat, 10. Přílohy.

Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Rozsah pracovní zprávy: **50-70 stran, dle možností**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**
Seznam odborné literatury:


1. **BLAŽEK, Bohuslav a Karel BLAŽEK.** *Venkovy: anamnéze, diagnóza, terapie.* Brno: ERA, 2004. 184 s. ISBN 808651790x.
2. **ČMEJREK, J., V. BUBENÍČEK a J. ČOPÍK.** *Demokracie v lokálním politickém prostoru.* Praha, Grada 2010, ISBN 978-80-247-3061-5.
3. **HAMPL, M.** *Geografická organizace společnosti v České republice – transformační procesy a jejich obecný kontext.* Praha: DemoArt, 2005, 147 s. ISBN 978-808-6746-029.
4. **KRAFT, Stanslav a Jan KUBEŠ.** *Periferní oblasti jižních Čech a jejich sociálně populační stabilita.* Sociologický časopis. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2011, č. 4. ISSN 0038-0288.
5. **KUBEŠ, Jan.** *Problémy stabilizace venkovského osídlení ČR.* České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2000, ISBN 8070403853.
6. **MUSIL, Jiří a Jan MÜLLER.** *Vnitřní periferie v České republice jako mechanismus sociální exkluze.* Sociologický časopis / Czech Sociological Review 44 (2), 2008: 321-348, ISSN 0038-0288.
7. **PUTNAM, Robert, D.** *Making Democracy Work. Civic Traditions in Modern Italy.* Princeton: Princeton University Press, 1994, ISBN 9780691037387.

Vedoucí diplomové práce: **doc. PhDr. Jaroslav Čmejrek, CSc.**
Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova

Datum zadání diplomové práce: **30. listopadu 2012**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2014**


doc. Ing. Ladislav Rolínek, Ph.D.
děkan

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 13 (26)
370 05 České Budějovice


doc. Ing. Eva Cudlínová, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 25. března 2013

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to - v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne

.....

podpis autora

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala především doc. PhDr. Jaroslavu Čmejkovi CSc. za vstřícné vedení, cenné připomínky a odborné rady, které přispěly k vypracování této diplomové práce. Dále bych ráda poděkovala své rodině za podporu a vytvořené zázemí nejen během vypracovávání diplomové práce, ale v průběhu celého studia.

OBSAH

1	ÚVOD	3
2	LITERÁRNÍ REŠERŠE	4
2.1	VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ	4
2.1.1	<i>Charakteristika malých měst.....</i>	4
2.1.2	<i>Charakteristika venkovského prostoru.....</i>	5
2.1.3	<i>Charakteristika regionu.....</i>	7
2.2	FORMOVÁNÍ A ČINNOST SAMOSPRÁVNÝCH ORGÁNŮ	8
2.2.1	<i>Samospráva.....</i>	8
2.2.2	<i>Činnost orgánů samosprávných městských municipalit.....</i>	8
2.2.3	<i>Volební systém v obcích</i>	11
2.2.4	<i>Komunální volby.....</i>	13
2.3	REFORMA ÚZEMNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY	15
2.3.1	<i>První fáze reformy územní veřejné správy</i>	15
2.3.2	<i>Druhá fáze reformy územní veřejné správy</i>	17
2.4	HORIZONTÁLNÍ SPOLUPRÁCE OBCÍ.....	18
2.4.1	<i>Meziobecní spolupráce na regionální úrovni</i>	19
2.4.2	<i>Spolupráce obcí se subjekty v území</i>	21
2.4.3	<i>Národní struktury spolupráce obcí.....</i>	24
2.4.4	<i>Spolupráce s obcemi jiných států.....</i>	25
3	CÍL A METODIKA PRÁCE.....	27
4	CHARAKTERISTIKA MĚSTA VODŇANY	29
4.1	HISTORIE MĚSTA VODŇANY	30
4.2	ZÁKLADNÍ ÚDAJE	31
5	FORMOVÁNÍ A ČINNOST SAMOSPRÁVNÝCH ORGÁNŮ.....	37
5.1	SAMOSPRÁVA MĚSTA VODŇANY.....	37
5.2	VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ 2002	38
5.2.1	<i>Volební strany kandidující ve Volbách do zastupitelstev obcí 2002</i>	38
5.2.2	<i>Volební účast a výsledky voleb do zastupitelstev obcí 2002</i>	39
5.3	VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ 2006	40
5.3.1	<i>Volební strany kandidující ve Volbách do zastupitelstev obcí 2006</i>	40
5.3.2	<i>Volební účast a výsledky voleb do zastupitelstev obcí 2006</i>	41
5.4	VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ 2010	42
5.4.1	<i>Volební strany kandidující ve Volbách do zastupitelstev obcí 2010</i>	42

5.4.2	<i>Volební účast a výsledky voleb do zastupitelstev obcí 2010</i>	43
5.5	SHRNUTÍ VOLEB DO ZASTUPITELSTVA MĚSTA VODŇANY	44
6	MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE A REGIONÁLNÍ ROZVOJ	47
6.1	MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE MĚSTA VODŇANY	47
6.2	VODŇANY JAKO REGIONÁLNÍ CENTRUM	51
6.2.1	<i>Dojíždění za zaměstnáním a školou</i>	51
6.2.2	<i>Nabídka pracovních příležitostí</i>	53
6.2.3	<i>Dopravní síť a dopravní obslužnost</i>	54
6.3	REGIONÁLNÍ ROZVOJ	56
6.3.1	<i>SWOT analýza</i>	56
6.3.2	<i>Potencionální možnosti rozvoje</i>	60
6.3.3	<i>Uskutečněné projekty v rámci rozvoje oblasti Vodňanska</i>	62
7	DOPADY REFORMY ÚZEMNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY	63
7.1	MĚSTSKÝ ÚŘAD VODŇANY	63
7.2	DOPADY REFORMY ÚZEMNÍ VEŘEJNÉ SPRÁVY NA ORP VODŇANY	65
8	ZÁVĚR	67
9	SUMMARY	70
10	SEZNAM LITERATURY	71
11	SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A GRAFŮ	75
12	SEZNAM PŘÍLOH	76
13	PŘÍLOHY	77

1 Úvod

Pro Českou republiku je charakteristická roztržitá sídelní struktura s velkým množstvím malých a velmi malých obcí. Tyto obce se poté stávají závislé na svých periferních centrech v podobě malých měst.

V Jihočeském kraji žilo k datu 1. lenda 2014 necelých 205 tisíc obyvatel na malých městech v rozmezí od 2 000 do 20 000 obyvatel. To představuje přes 32% všech obyvatel Jihočeského kraje, tedy nezanedbatelnou část obyvatelstva. Malá města jsou atraktivní pro své obyvatele především spojením výhod města i venkova. Odpadá zde anonymita z velkých měst, obyvatelé zde najdou pocit bezpečí i veškerou občanskou vybavenost. Malá města lze považovat za součást venkova, přesto nabízí dostatek pracovních příležitostí i dostupnost veškerých služeb.

I toto jsou důvody, kvůli kterým jsou obce na malých městech závislé a malá města se tak stávají nezastupitelnými centry pro svá venkovská sídla. V diplomové práci bude zkoumán případ jednoho malého města včetně toho, jak se vypořádalo se svou úlohou periferního centra.

„Domníváme se, že malá města by měla poskytovat optimální obytné prostředí pro své obyvatele, atraktivní prostředí pro své návštěvníky, efektivní podnikatelské prostředí pro nositele ekonomických aktivit a měla by umožňovat rozvoj osobnosti.“
(Vaishar & kol. 2012)

2 Literární rešerše

2.1 Vymezení základních pojmů

2.1.1 *Charakteristika malých měst*

Článek 99 Ústavy České republiky udává, že Česká republika je členěna na obce, jež jsou základními samosprávnými celky, a dále na kraje, jež jsou vyššími územními samosprávnými celky. Jelikož se téma této diplomové práce týká malých měst a regionů, bude zde rozebírána pouze jedna část samosprávních celků, a to problematika obcí. Obecní zřízení je legislativně upraveno v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení). Zde je obec definována jako základní územní samosprávné společenství občanů, které tvoří územní celek. Aby se obec mohla nazývat městem, existuje zde minimální hranice 3 000 obyvatel. Při splnění této podmínky a po kladném vyjádření vlády tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny. Počet měst, která mají více jak 3 000 obyvatel, v poslední době v České republice roste. Zatímco v roce 2001 bylo těchto měst pouze 426, podle Sčítání lidu, domů a bytů 2011 počet těchto měst vzrostl na 446. Existují zde však i výjimky, a to obce se statusem města, která podmínku minimálního počtu obyvatel nesplňují.

Podle publikace *Principy a pravidla územního plánování* (Navrátilová 2010) můžeme města rozdělit do čtyř různých kategorií, a to podle počtu obyvatel. V této publikaci je zcela vynechána možnost existence města s počtem obyvatel nižším než 5 000. Autorka zde rozděluje města na malá města, která mají rozsah mezi 5 001 až 30 000 obyvateli, malá města střední velikosti, jež mají 30 001 až 100 000 obyvatel, velká města s 100 001 až 500 000 obyvateli a velkoměsta, ve kterých bydlí 500 001 a více obyvatel. Malá města jsou zde dále popisována jako sídla s charakteristickými prvky města, která však prostorovým a funkčním uspořádáním nepřesahují nejjednodušší formu městského organismu. Velikost a rozloha až na výjimky nevyžaduje potřebu zavedení městské hromadné dopravy, tato sídla jsou svou rozlohou vnímatelná jako celek a důvěrně známé prostředí. Jako výhody malých měst uvádí Navrátilová bezprostřední vazbu jednotlivých částí na jediné centrum se základní vybaveností a na okolní krajinu, pocit většího bezpečí a těsnější mezilidské vztahy. Většina malých měst v České republice plní

současně funkci regionálního centra (Navrátilová 2010). Autorka vycházela z evropského kontextu, kde je větší výskyt měst s vyšším počtem obyvatel než 500 000. V případě České republiky by do kategorie velkoměsto spadalo pouze hlavní město Praha. Z tohoto důvodu se diplomová práce bude přidržívat publikací jiných autorů, jako je například A. Vaishar (2012) nebo R. Perlín (2010).

Antonín Vaishar, který se zabýval výzkumem malých měst na území České republiky, uvádí hranici obyvatel malého města 20 000 obyvatel ve středoevropských podmínkách (Vaishar & kol. 2012, s. 7). V této publikaci si také horní hranici přizpůsobuje pro své účely na počet 15 000 obyvatel. Dolní limit počtu obyvatel pro vytvoření města Vaishar neklade. Především však upozorňuje, že nejvhodněji by se mělo vycházet z funkcí malých měst. Dále Vaishar upozorňuje na fakt, že periferní venkov zahrnující malá a velmi malá sídla je závislý právě na malých městech (Vaishar & kol. 2012, s. 4). Ta se stávají centry, jež ekonomicky udrží základní vzdělání, zdravotní střediska, obchody, stravování i potřebné služby. Další stěžejní úlohou malých měst je poskytování pracovních příležitostí obyvatelům okolních malých sídel, které s sebou nesou sociální kontakty na bázi pracovní, společenské nebo zájmové. Malá města dále zajišťují dopravní spojení. Ve své dřívější publikaci Vaishar vyzdvihuje pocit vyššího bezpečí, jež malá města poskytují svým obyvatelům (Vaishar 2011, s. 23). V České republice se nachází celkem 6 165 obcí do 15 000 obyvatel, více v příloze číslo 1.

2.1.2 Charakteristika venkovského prostoru

Sám autor Typologie venkovského prostoru Česka R. Perlín uvádí obtížnost vymezení a typologie venkovského prostoru. Jako důvod uvádí absenci metodiky pro vymezení venkovských obcí ve veřejné správě i odborné sféře a neexistenci legislativně ukotveného vymezení pojmu venkovská obec. Jako další nejistotu, která vstoupila do vymezení venkovských obcí, uvádí opětovně zavedení pojmu městys (Perlín 2010, s. 165). Tento pojem vešel v platnost 1. července 2006 nabytím účinnosti novely zákona č. 234/2006 Sb., který mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Je to pozůstatek statusu vzniklého ještě za Československé republiky.

Pro vymezení venkovského prostoru používá J. Čmejrek tři různé přístupy (Čmejrek & Bubeníček & Luhanová 2006). Pro první přístup je jako kritérium uveden počet obyvatel daného sídla. Dříve se v České republice za tradiční hranici považoval počet 2 000 obyvatel na sídlo. Zákonem č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) se však tato hranice zvýšila na 3 000 obyvatel. Každá obec, která má méně jak 3 000 obyvatel, by tedy měla být venkovským sídlem. Jak bylo ale uvedeno výše, existuje v České republice množství obcí, které této hranice nedosahují, a přesto jsou považovány za města. Podle dat z Českého statistického úřadu existovalo k datu 1. 1. 2014 celkem 602 obcí se statusem města, včetně měst statutárních a hlavního města Praha, z čehož 224 sídel se statusem města nesplňují dolní hranici 3 000 obyvatel. Příkladem lze uvést město s nejmenším počtem obyvatel, a tím je město Kyjov s 43 obyvateli. Může se však vyskytovat i opačný případ, kdy v České republice existují sídla s větším počtem obyvatel, než udává zákon, a které přesto nemají status města. Největším takovým sídlem je obec Ostrov v okrese Chrudim, ve kterém žije 17 235 obyvatel.

Na tento přístup navazuje i druhý způsob určení venkovského prostoru. Ten je založen na formálním hledisku a říká, že za venkov se pokládají ta sídla, která nemají status města.

Třetí způsob určení venkovského prostoru je založen na hustotě zalidnění. Tento model je využíván také OECD a EUROSTATem. Je zde určena hraniční úroveň převážně venkovského prostoru méně jak 150 obyvatel na km². Dále se regiony dle tohoto modelu dělí na významně venkovské a převážně městské. Podle posledních dat zpracovaných Národní sítí Místních akčních skupin ČR k 31. 10. 2012 je z celkového počtu 6 251 obcí 5 390 s hustotou osídlení menší než 150 obyvatel na km². V celkovém součtu 3 120 516 obyvatel České republiky žije ve venkovských obcích, to znamená 29,7 % obyvatel. Celková výměra venkovských obcí činí 64526,39 km², to znamená 81,82% celkové výměry České republiky (Spolek pro obnovu venkova 2006).

Vzhledem k specifikům české sídelní soustavy byla hodnota hustoty zalidnění navržená OECD snížena z původních 150 obyvatel na km² na hodnotu 100 obyvatel na km² (Perlín 2009).

Podle A. Vaishara patří mezi největší problémy, s kterými se v současnosti venkov potýká, rozpor mezi zachování venkovské krajiny a podpoření demokratických procesů, tak nutnost zajistit fungování státní správy v těchto oblastech (Vaishar & kol. 2012, s. 4).

2.1.3 Charakteristika regionu

Pojem region patří mezi velmi nejednoznačné pojmy. Existuje celá řada typologizací regionů dle různých kritérií. Ladislav Skokan uvádí tři možnosti interpretace tohoto pojmu: 1) region znamená totožný význam jako oblast, 2) region jako území, které nemusí být taxonomickou jednotkou v systému územního členění nebo 3) přírodní region, to znamená území velkých rozměrů, které se vyznačuje určitými společnými přírodními podmínkami (Skokan 1999). Metodická podpora regionálního rozvoje na webových stránkách Regionální rozvoj uvádí, že region má být územní celek, který je možno vyčlenit z širšího území pomocí jedno a více znaků (Metodická podpora regionálního rozvoje 2014). V České republice je termín region vymezen v zákoně č. 248/2000 Sb., zákon o podpoře regionálního rozvoje, který region prezentuje jako územní celek vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, správních obvodů obcí s rozšířenou působností obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován podle tohoto zákona (Zákon č. 248/2000 Sb. 2014).

V každé publikaci pojednávající na toto téma je možno dohledat jiný způsob dělení regionů. Na již zmiňovaných webových stránkách Regionálního rozvoje jsou regiony děleny na administrativní a účelové. Administrativní regiony jsou vymezeny pro potřeby státní správy a územní samosprávy, mezi různými úrovněmi zde fungují principy skladebnosti a vztah podřízenosti a nadřízenosti. Účelový region je vymezen pro řešení konkrétního problému, jako je například zaostalost regionu či ochrana přírody (Metodická podpora regionálního rozvoje 2014). Vít Dočkal dělí regiony například podle hospodářského potenciálu (Dočkal 2004). Ty jsou děleny na nedostatečně rozvinuté periferní regiony, upadající a staré industriální regiony, centrální regiony a rychle se rozvíjející regiony. Dále existuje dělení podle výše zmiňovaného zákona 248/2000 Sb., zákon o podpoře

regionálního rozvoje, který regiony dělí na strukturálně postižené regiony, hospodářsky slabé regiony a venkovské regiony (Zákon č. 248/2000 Sb. 2014). Metoda členění území a vymezení regionů se nazývá regionalizace (nebo také rajónování).

2.2 Formování a činnost samosprávných orgánů

2.2.1 Samospráva

Samospráva je veřejnou správou, která je uskutečňována jinými subjekty než státem. Zálžitosti uskutečňují veřejnoprávní korporace, ty se mohou dělit na územní či zájmové. Podle publikace Veřejná správa a samospráva představuje samospráva ve veřejné správě výkonné působení a ovlivňování společenského života prostředky nestátního charakteru (Průcha 2004). Existují dva druhy samosprávy, prvním druhem je územní samospráva. Mezi územní samosprávu zahrnujeme jak obce, jako základní územní samosprávné celky, tak kraje jako vyšší územní samosprávné celky. Druhým typem samosprávy je zájmová samospráva. Ta spojuje subjekty se společným zájmem, jako příklady v rámci České republiky je možno uvést Českou advokátní komoru, Českou lékařskou komoru nebo Notářskou komoru České republiky. Tato diplomová práce se bude shledávat pouze s prvním typem, jmenovitě se základními územními samosprávnými celky územní samosprávy.

2.2.2 Činnost orgánů samosprávných městských municipalit

Každá jednotka územní samosprávy má své orgány. V případě městské municipality jsou těmito orgány zastupitelstvo, rada obce, starosta, obecní úřad a výbory.

Základním orgánem obecní samosprávy je zastupitelstvo obce. Počet členů zastupitelstva je pro každé město jiné a řídí se zákonem dle počtu obyvatel. V obcích do 500 obyvatel může být 5 až 15 členů, navýšené z původních 5 až 9 členů. Toto navýšení vzniklo z důvodu diskriminace malých obcí při vytváření rady obce. Vznik rady obce je totiž možný pouze v obcích s minimálně 15 členným zastupitelstvem. Dále v obcích v rozmezí od 500 do 3 000 obyvatel bude 7 až 15 členů zastupitelstva, od 3 000 do 10 000 obyvatel bude 11 až 25 členů, od 10 000

do 50 000 obyvatel bude 15 až 35 členů, od 50 000 do 150 000 obyvatel bude 25 až 45 členů a nad 150 000 obyvatel bude 35 až 55 členů zastupitelstva (Čmejrek & Bubeníček & Čopík 2010).

Členové zastupitelstva jsou voleni. Zastupitelé jsou poté povinni svůj mandát vykonávat osobně a v souladu se svým slibem, který složí před zastupitelstvem. Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech samostatné působnosti obce, mezi ně patří například schvalování rozpočtu obce a její závěrečný účet, volba starosty obce, místostarosty a dalších členů rady obce z řad členů zastupitelstva, jejich odvolávání z funkce, stanovení počtu členů rady obce, jakož i počet dlouhodobě uvolněných členů tohoto zastupitelstva, zřizování výborů, volba jejich předsedy a dalších členů včetně jejich odvolání z funkce atd. (Zákon č. 128/2000 Sb. 2012).

Zastupitelstvo obce má povinnost sejít se minimálně jednou v období tří měsíců. Tyto schůze zpravidla svolává a řídí starosta. Zastupitelstvo je schopno se usnášet v přítomnosti minimálně nadpoloviční většiny všech zastupitelů obce. Zasedání zastupitelstva je veřejné a z jeho průběhu je pořizován zápis.

Dalším, v tomto případě výkonným orgánem obce, je rada obce. Ta se ze své činnosti zodpovídá zastupitelstvu obce. V obcích, kde není rada obce volena, vykonává její pravomoci starosta. Rada obce je tvořena ze starosty, místostarosty či místostarostů a z dalších členů volených z řad členů zastupitelstva obce. Počet členů musí být vždy lichý a pohybuje se mezi 5 až 11 členy, zároveň nesmí přesáhnout jednu třetinu počtu členů zastupitelstva dané obce. Jak již bylo zmíněno, rada obce se volí pouze v obcích, kde je 15 a více členů zastupitelstva.

Rada obce se schází podle svých potřeb, ale na rozdíl od zastupitelstva obce jsou její schůze neveřejné. Rada obce je schopna se usnášet v přítomnosti minimálně nadpoloviční většiny všech svých členů. Pro platné usnesení nebo rozhodnutí je potřeba souhlasu nadpoloviční většiny všech členů rady obce. Ze schůzí je pořizován zápis. Mezi činnosti rady obce patří vydávání jednacího řádu s podrobnostmi o jednání rady obce, příprava návrhů pro jednání zastupitelstva obce, zabezpečení plnění jejích přijatých usnesení, provádění rozpočtových opatření, kontrola plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné

působnosti obce, stanovení celkového počtu zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce atd. (Čmejrek 2008).

Orgán zastupující obci navenek je starosta obce. Členové zastupitelstva volí starostu i místostarostu (nebo místostarosty) z řad svých členů. Zástupci obou funkcí, starosta i místostarosta, musí být občany České republiky a ze své funkce se odpovídají zastupitelstvu obce. Starosta obce jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu, oboje se souhlasem ředitele krajského úřadu. Jeho činnostmi jsou například přezkoumávání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok, svolávání a řízení zasedání zastupitelstva obce a rady obce, podepisování zápisů z jednání zastupitelstva obce a z jednání rady obce nebo zastupování místostarosty v době jeho nepřítomnosti. Dále starosta podepisuje právní předpisy obce spolu s místostarostou. V případech stanovených zvláštními zákony může starosta zřídit zvláštní orgány obce (Čmejrek & Kopřiva 2007).

Obecní úřad je dalším orgánem obce. Je tvořen ze starosty, místostarosty (nebo místostarostů), tajemníka obecního úřadu, pokud je tato funkce v dané obci zřízena, a zaměstnanců obce, kteří jsou zařazeni do obecního úřadu. V jeho čele stojí starosta. Rada obce může zřídit odbory a oddělení pro jednotlivé úseky činnosti obecního úřadu. Obecní úřad plní úkoly v oblasti samostatné působnosti, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce, pomáhá výborů a komisím v jejich činnosti a rozhoduje v případech stanovených zákonem o obecném zřízení nebo zvláštním zákonem. Tajemník obecního úřadu je odpovědný starostovi za plnění úkolů obecního úřadu v samostatné i přenesené působnosti. Zúčastňuje se zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce s poradním hlasem. Jednou z podmínek jeho funkce je, že nesmí vykonávat funkce v politických stranách ani politických hnutí (Čmejrek & Kopřiva 2007).

Dalšími orgány mohou být orgány zastupitelstva obce a rady obce. Zastupitelstvo obce může zřídit výbory jako své iniciativní a kontrolní orgány. Předsedou výboru musí být vždy člen zastupitelstva obce, výjimkou je, pokud jde o předsedu osadního výboru. Stejně jako u rady obce, počet členů výboru musí být lichý. Výbory se schází dle své potřeby a usnesení výborů se písemně vyhotovuje. Pro usnesení výboru je nutná nadpoloviční většina hlasů všech členů výboru. Zastupitelstvo z pravidla zřizuje finanční a kontrolní výbor. Finanční výbor

kontroluje hospodaření s majetkem a s finančními prostředky obce a kontrolní výbor provádí kontrolu plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce. V obcích, kde dle sčítání lidu žije alespoň 10% občanů, jež se hlásí k jiné národnosti než české, zřizuje zastupitelstvo výbor pro národnostní menšiny. Dále mohou být v částech obce zřízeny zastupitelstvem obce tzv. osadní výbory. Ty mají nejméně 3 členy. Osadní výbor předkládá návrhy týkající se dané části obce (Čmejrek & Kopřiva 2007).

Rada obce může dále zřídit komisi. Ta plní funkce jak iniciativního a poradního, tak výkonného orgánu. Předsedou komise bývá pouze osoba, která prokázala zvláštní odpornou způsobilost v oblasti komisi svěřené přenesené působnosti, pokud zákon nestanoví jinak. Komise je odpovědná radě obce, nebo v případě přenesené působnosti odpovídá starostovi. Usnází se většinou hlasů všech svých členů.

2.2.3 Volební systém v obcích

Smyslem voleb obecně je v demokratických zemích ustanovit různé orgány veřejné moci. Volby mají několik podstatných funkcí. Fungují například jako prostředek k výběru politické elity, určují, kdo bude vládnout a v jaké síle. Dále fungují jako kontrola veřejné moci nebo jako aktivizace voličů. Prostřednictvím voleb dochází ve státě k legitimaci veřejné moci a slouží jako nástroj k pokojnému řešení politických konfliktů či k pokojné změně vlády. Nezbytnou podmínkou pro fungování voleb je také politická pluralita a svoboda volby. Volič nesmí být vystaven žádnému nátlaku a musí mít možnost svobodné volby mezi více stranami a kandidáty. (Čmejrek 2008)

V České republice jsou volby založeny na principu všeobecného, rovného a přímého práva. Volby také musí být vykonávány tajným hlasováním. Aktivní i pasivní volební právo je zákonem zajištěno všem občanům starším 18 let. Výsledky voleb nezáleží pouze na voličích a jejich vůli, ale je zde i určitý vliv způsobený vybraným volebním systémem. V praxi jsou používány dva základní volební systémy, většinový a proporcionální.

Většinový volební systém je založen na jednomandátových volebních obvodech. Kolik existuje volebních obvodů, tolik se volí mandátů. Lidé si volí mezi jednotlivými kandidáty, ten který získá většinu hlasů, získává mandát v daném volebním obvodu. Tento systém je vhodný převážně pro svoji jednoduchost a úzkou vazbou mezi zvoleným kandidátem a jeho voličem. Mezi nevýhody zde patří disproportionálnost. Většinový systém zvýhodňuje velké strany na úkor slabých či nově vznikajících. Proporcionální volební systém je naopak založen na více mandatorních obvodech. Volič si vybírá mezi jednotlivými kandidátními listinami. Tento systém je na rozdíl od většinového velice spravedlivý. Odhalí aktuální rozdělení politických sil. Existuje zde takzvaná volební klauzule. Je to uměle vytvořený práh, který zamezuje vstupu do zastupitelského orgánu politickým subjektům, jež nedosáhly stanovené hranice hlasů. Proporcionální systém je o to složitější a těžkopádnější.

Volební systémy lze popsat podrobněji prostřednictvím pěti základních komponentů. Těmi jsou volební obvod, forma kandidatury, struktura hlasu, volební klauzule a volební formule (Čmejrek 2008). U volebního obvodu primárně rozhoduje jeho velikost. Ta se neměří rozlohou ani počtem voličů, ale pomocí počtu mandátů přidělených v daném obvodu. Čím více mandátů je přiděleno danému obvodu, tím proporcionálnější volby jsou a naopak.

Forma kandidatury je závislá na typu volebního obvodu. Zatímco v jednomandátových obvodech se používá personální kandidatura, kdy volič převážně uvažuje stranickou orientaci, ve více mandátových obvodech je používána kandidátní listina. Na této listině bývá uvedeno více kandidátů, než kolik jich v daném obvodu může mandát získat. V tomto případě primárně rozhoduje pořadí kandidátů, ve kterém jsou zapsáni na listině. Existují tři druhy kandidátních listin. Přísně vázaná kandidátní listina, kde je pevně stanoveno pořadí kandidátů a volič nemá možnost toto pořadí nijak ovlivnit. Vázaná kandidátní listina, s kterou volič dostává možnost použití preferenčních hlasů, jimiž může již pořadí kandidátů ovlivnit. Třetí druh je otevřená kandidátní listina, kdy volič přestává být omezen pouze na jednu kandidátní listinu.

S formou kandidatury dále úzce souvisí i struktura hlasu. Jediný hlas se používá jak u personální kandidatury v jednomandátových obvodech, tak u přísně

vázané kandidátní listiny ve vícemandátových obvodech. Jak již bylo výše zmíněno, preferenční hlasy jsou typické pro vázané kandidátní listiny. Poslední možností je kombinovaný hlas používaný u otevřených kandidátních listin (Čmejrek 2008).

O volební klauzuli jako o uměle stanovém prahu již bylo napsáno výše. V České republice je tento práh stanoven na hranici 5% hlasů. V komunálních volbách se tato hranice může snižovat pouze v případě zájmu zachování politické soutěže. Hrozícím rizikem volební klauzule je pouze situace, kdy by omezení politické soutěže zabránilo přístupu nových politických subjektů do zastupitelského orgánu (Čmejrek & Bubeníček & Čopík 2010).

Jako poslední část už zbývá jen volební formule. Ta představuje matematické operace, které převádějí získané hlasy na mandáty. V komunálních volbách se používají pouze proporcionální volební formule. Ty jsou založeny na volebních kvótách nebo na volebních dělitelích. Volební kvóty zjišťují minimální počet hlasů, které strana musí získat pro přidělení mandátu. Jako příklad může být uvedena Hagenbachova-Bischoffova kvóta. Volební dělitelné přidělují mandáty tím způsobem, že volební zisky stran postupně dělí řadou dělitelů. Vypočtené podíly se pak seřadí podle velikosti a těm stranám, z jejichž volebního zisku byly vypočteny nejvyšší podíly, se přidělí mandáty (Čmejrek 2008).

2.2.4 Komunální volby

V České republice upravuje komunální volby zákon č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí. Tento zákon upravuje podmínky výkonu volebního práva, organizaci voleb do zastupitelstev obcí a rozsah přezkumu pro volby do zastupitelstev obcí. Dále určuje funkční období zastupitelstev na dobu čtyř let. (Zákon č. 491/2001 Sb. 2014). Právo volit má každý občan obce, jedná-li se o státního občana České republiky, který alespoň v den voleb dosáhl věku nejméně 18 let a je přihlášen k trvalému pobytu v této obci. Pasivní volební právo získává každý volič, u kterého neexistuje překážka ve výkonu volebního práva ustanovena stejným zákonem. Obec je tvořena z jednoho volebního obvodu, existuje zde však výjimka. Zastupitelstvo obce může rozhodnout o vytvoření více volebních obvodů, a to za podmínky, že v obcích do 10 000 obyvatel bude voleno nejméně

5 zastupitelů v každém z obvodu, nejméně 7 členů zastupitelstva v obcích do 50 000 obyvatel a nejméně 9 zastupitelů v obcích nad 50 000.

Volby do zastupitelstva obcí se konají formou otevřené kandidátní listiny. Tyto kandidátní listiny podávají volební strany. Každá volební strana má právo podat jednu kandidátní listinu, popřípadě jednu kandidátní listinu do každého volebního obvodu. Dle zákona č. 491/2001 Sb. je volební stranou registrovaná politická strana a politické hnutí, nezávislí kandidáti, sdružení nezávislých kandidátů nebo sdružení politických stran nebo politických hnutí a nezávislých kandidátů (Zákon č. 491/2001 Sb. 2014). Každý kandidát může být zapsán pouze na jedné kandidátní listině za jeden volební obvod. Pokud je volební strana tvořena z nezávislých kandidátů či sdružením nezávislých kandidátů, musí tato strana připojit petici podepsanou voliči podporujících jejich kandidaturu. Pro sdružení nezávislých kandidátů je potřeba 7% podpisů obyvatel dané obce nebo obvodu, pro nezávislé kandidáty je potřeba 5-0,5% podpisů z celkového počtu obyvatel. (Čmejrek 2008).

Na kandidátní straně může být zapsáno pouze tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva se této obci volí. Popřípadě, kolik členů zastupitelstva se volí v daném volebním obvodu. V obcích se sedmi a méně členy zastupitelstva je dovoleno přesáhnout počet kandidátů na jedné kandidátní listině o jednu třetinu. Kandidáti jsou zapsáni na listinách v pořadí, jaké určí volební strana. Volič má k dispozici vícenásobný hlas. To znamená, že může volit právě tolik kandidátů, kolik členů zastupitelstva je v dané obci. Není omezen pouze na volbu jedné kandidátní listiny, ale má možnost hlasovat napříč volebními stranami. Volič hlasuje osobně a zastoupení není přístupné (Čmejrek & Bubeníček & Čopík 2010).

Po odevzdání hlasovacího lístku přistupuje volební komise k sečtení hlasů pro jednotlivé volební strany a pro jednotlivé kandidáty. Celkový výsledek hlasů volební strany je složen ze všech jednotlivých hlasů, které získali její kandidáti. I ve volbách do zastupitelstev obcí platí již zmiňovaná volební klauzule ve výši 5%, která však může být upravena. Zjistí-li Český statistický úřad, že nepostupují minimálně 2 kandidátní listiny, rozhodne se pro snížení 5% hranice vždy o 1% až do postoupení další kandidátní listiny. Při komunálních volbách se využívá d'Hondtova volební formule.

Jedením z charakteristických rysů české lokální politiky jsou právě nezávislí kandidáti a jejich sdružení, neboli místní sdružení nezávislých kandidátů. J. Čmejrek uvádí, že dle analýzy kandidátních listin v obecních volbách se ukázalo, že v nejmenších obcích nezávislí a jejich sdružení, představují hlavní, někdy i jediný způsob formování politických subjektů, ve větších obcích pak doplňují stranické spektrum (Čmejrek & Bubeníček & Čopík 2010). Lokální stranické systémy malých obcí se vyznačují neúplností kandidátních listin a nutností kandidatury nezávislých, kteří mohou kandidovat i samostatně (Bubeníček 2010). V malých obcích se pak můžeme setkat i s jednočlennými kandidátními listinami.

2.3 Reforma územní veřejné správy

Je zřejmé, že důvodů pro změnu či reformu je vždy více. Důvodů k reformě územní veřejné správy bylo mnoho. Mezi ty nejdůležitější cíle reformy můžeme zařadit například snahu přiblížit služby blíže k občanům, zjednodušení a ztransparentnění jednotlivých byrokratických výkonů, snahu o snížení celkového počtu úředníků či nákladů na byrokracii. V empirické části diplomové práce se poté budeme zabývat, zda se tyto cíle podařilo naplnit u konkrétního města.

Reforma územní veřejné správy České republiky je zpracovávána dle potřeby autorů a jejich účelů do různých časových fází. Například podle Pomahače je tato reforma rozdělena do třech časových fází od dění polistopadových změn až po rok 2000 (Pomahač & Vidláková 2002). Další autor pojednávající o změnách ve veřejné správě ČR J. Čmejrek, rozděluje tuto reformu na dvě časová období (Čmejrek & Kopřiva 2007). První fáze reformy územní veřejné správy se zabývá obdobím před rokem 2000 a druhá fáze se zabývá změnami, jež se staly po roce 2000. Tato diplomová práce se bude přidržovat rozdělení právě J. Čmějrkou (Čmejrek & Kopřiva 2007).

2.3.1 První fáze reformy územní veřejné správy

V České republice byla sestavena veřejná správa z třístupňové soustavy národních výborů, místních (respektive městských), okresních a krajských výborů. Tento systém byl zcela zrušen v roce 1990. Zároveň byly vytvořeny samosprávné

obce a zřízeny okresní úřady, jako orgány státní správy s všeobecnou působností v území okresů (Pomahač & Vidláková 2002).

Současně s tím bylo obnoveno obecní zřízení a díky těmto změnám vzrostl počet obcí během krátké doby téměř o 50%. Na úrovni okresů byly zřízeny okresní úřady. Ty byly vytvořeny pouze na přechodné období, plánované původně na dva roky. Výbory na krajské úrovni byly zcela zrušeny. Od 1990 také opět začala diskuze o obnovení zemského zřízení v České republice. Z tohoto důvodu zřídila vláda ČR komisi pro zemské zřízení, která navrhla čtyři modely možného uspořádání České republiky. Z této diskuze vyšly dvě varianty možných vyšších územních samosprávných celků, a to kraje nebo země. Tato problematika došla do končného řešení až v roce 1997 přijetím zákona č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků. Tento ústavní zákon ustanovoval konečných 14 krajů včetně hlavního města Prahy.

V roce 2000 přijala vláda tři velice podstatné zákony pro tuto reformu, a to zákon č.128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), zákon č.129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), zákon č.130/2000 Sb., o volbách do zastupitelstev krajů. Dále pak přijala zákon č.131/2000 Sb., o hlavním městě Praha, zákon č.132/2000 Sb., o změně některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praha, zákon č.147/2000 Sb., o okresních úřadech, zákon č.157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku České republiky do majetku krajů, zákon č.218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, zákon č.219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, zákon č.220/2000 Sb., o změnách některých zákonů v souvislosti s přijetím zákona o majetku ČR a jejím vystupováním v právních vztazích, zákon č.243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, zákon č.248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, zákon č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů (Pomahač & Vidláková 2002).

Následně se dne 12. listopadu 2000 konaly první volby do zastupitelstev krajů. Ty svou činnost zahájily oficiálně od 1. ledna 2001. Koncem roku 2000 byla také zrušeny okresní shromáždění.

2.3.2 Druhá fáze reformy územní veřejné správy

Na přelomu roků 2002 a 2003 gradovala druhá fáze reformy územní veřejné správy. Ke konci roku 2002 ukončily svou činnost okresní úřady, a to již zmiňovaným zákonem č. 147/2000 Sb., o okresních úřadech. Ukončení jejich působnosti bylo považováno za jeden z nejdůležitějších kroků v celé reformě veřejné správy.

V tomto období byly také přijímány zákony ovlivňující podobu decentralizace veřejné správy. Byl to především zákon č. 231/2002 Sb., novela zákona o krajích, zákon č. 313/2002 Sb., o obcích, zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků, zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností a zákon č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů (Pomahač & Vidláková 2002).

V České republice vznikají tři „pověřenostní“ kategorie přenesené působnosti, aby tak došlo k nahrazení zrušených okresních úřadů. Do první kategorie patří obce s běžným obecním úřadem. V druhé kategorii se nachází obce s pověřenými úřady. A dále zde vzniká nová třetí kategorie, obce s rozšířenou působností (Průcha 2004).

Od 1. ledna 2003 přebírají podle výše zmiňovaného zákona č. 314/2002 Sb. činnosti zrušených okresních úřadů právě obce s rozšířenou působností. K tomuto datu existuje v České republice 388 obcí s pověřeným obecním úřadem, z čehož je 205 obcí s rozšířenou působností. Obcí s rozšířenou působností se stávají města s počtem obyvatel více jak 15 000, ale i menší obce, pokud ve vzdálenosti maximálně 20 km není město požadované velikosti. V příloze číslo 2 je přehled krajů České republiky s příslušnými obcemi s rozšířenou působností.

Druhá fáze reformy s sebou však nese i nově vznikající problémy. Prvním problémem je vymezení územních celků. Toto problematika se stala velmi sporným tématem a je kritizována především pro malé rozměry a slabost některých krajů, dále také některé nově zřízené kraje nerespektují hledisko spádovosti ani historické hranice Čech, Moravy a Slezska. Například kraj Vysočina je téměř v polovině rozdělen historickou hranicí Čech a Moravy. J. Čmejrek také

vyzdvihuje problém s vymezením správních obvodů obcí s rozšířenou působností, kdy se, podobně jako v případě VÚSC uplatňovaly především místní politické zájmy členů Parlamentu. Díky tomu se místo původního návrhu 179 ORP počet těchto obcí vyšplhal až na současných 205 obcí s rozšířenou působností (Čmejrek & Kopřiva 2007).

Další spornou situací vzniklou při reformě územní veřejné správy bylo dvojí krajské uspořádání. Jak opět zmiňuje J. Čmejrek, nepodařilo se dosáhnout jednotné územní organizace. V některých částech státní správy je vedle 14 nově vzniklých krajů včetně hlavního města Prahy uplatňováno starší členění České republiky pouze na 8 krajů (Čmejrek & Kopřiva 2007). Tato problematika se týkala například uspořádání soudních obvodů nebo finančních úřadů. Dále je zapotřebí zmínit organizační a personální problémy. Přenášení působnosti z okresních úřadů na kraje a obce s rozšířenou působností bylo samozřejmě spojeno i s přesunem lidských zdrojů, movitého majetku i technického vybavení. O těchto přesunech rozhodovali převážně pracovníci zanikajících orgánů, přičemž pracovníci nově vznikajících pracovišť neměli v této oblasti rozhodovací pravomoci. Do organizačních problémů je nutné také zařadit nedostačující připravenost mnoha obcí s rozšířenou působností převzít novou pracovní náplň.

Územní reforma veřejné správy došla k završení právě zrušením okresních úřadů. Touto reformou a vstupem do Evropské unie začali postupně čím dál častěji vstupovat obce do různých druhů meziobecní spolupráce, a to za účelem spojování prostředků a úsilí při dosahování společných cílů.

2.4 Horizontální spolupráce obcí

Proces sdružování obcí začal již v devadesátých letech. První sdružení se objevila již v roce 1990. V roce 1992 jich bylo celkem 15 a v roce 1993 dokonce 20 (Vajdalová 2006). V současné době je u Ministerstva financí České republiky prostřednictvím Administrativního registru ekonomických subjektů zavedených celkem 749 svazků obcí (Administrativní registr ekonomických subjektů 2014). Můžeme říci, že důvodem pro slučování a spolupráci obcí je vždy snaha dosáhnout určitého společného cíle, ke kterému by obce sama došla jen velmi obtížně, zdali by cíle dosáhly vůbec. Spolupráce pomáhá obcím překonat problémy plynoucí z malé

populační velikosti nebo nevýhodné územní odlehlosti. Pro tyto obce je spolupráce klíčovým faktorem pro jejich rozvoj. Hlavními důvody pro obecní spolupráci je její účelovost. To spočívá ve spojení obcí s cílem zabezpečovat potřeby svěřené ze zákona, a to v rámci jak samostatné působnosti, tak přenesené působnosti státní správy (Galvasová & kol. 2007).

Formy spolupráce lze členit z mnoha hledisek, jedním z nejvhodnějších členění je podle území a spolupracujících subjektů. Podle Galvasové je tato spolupráce dělena na Meziobecní spolupráci na regionální úrovni, jejíž první formou je smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí, spolupráce na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu a spolupráce zakládáním společných právnických osob podle zvláštního zákona (Galvasová & kol. 2007). Meziobecní spolupráci mezi obcemi řeší zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Touto problematikou se zabývá článek 46 až 55. Výjimkou je společná právnická osoba, která se řídí zákonem č. 513/1991 Sb., obchodním zákoníkem. Spolupráci mezi obcemi můžeme také nalézt zakotvenou v mezinárodních dokumentech, a to v Evropské chartě místní samosprávy nebo Evropské rámcové úmluvě o přeshraniční spolupráci.

Formy spolupráce jsou dále děleny na Spolupráci obcí se subjekty v území, což se rozděluje na Místní akční skupiny (MAS), Místní agendu 21 (MA21), Public-private-partnership (PPP). Třetím typem spolupráce obcí jsou Národní struktury spolupráce obcí, pod které spadá Národní síť zdravých měst České republiky (NSZM) a Svaz měst a obcí České republiky (SMO ČR). Poslední formou je Spolupráce s obcemi jiných států, do které patří Přeshraniční impulzní centra (GIZ), Euroregiony a Partnerská města a obce. V příloze číslo 3 je stručný přehled právních forem spolupráce obcí.

2.4.1 Meziobecní spolupráce na regionální úrovni

Smlouva ke splnění konkrétního úkolu

Spolupráce obcí na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu je relativně novou formou spolupráce a její problematika je ukotvena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení). Tato smlouva se uzavírá buď na dobu určitou, nebo dobu neurčitou. Předmětem této smlouvy nemůže být založení

právnícké osoby. Smlouva musí být schválena zastupitelstvem obce, v opačném případě nenabývá platnosti, a musí mít vždy písemnou podobu.

Zákon o obcích upravuje všechny náležitosti smlouvy, kterými jsou značení účastníků smlouvy, vymezení předmětu smlouvy a jeho rozsahu, práva a povinnosti jednotlivých účastníků smlouvy, způsob využití stavby po jejím dokončení, je-li stavba předmětem smlouvy a způsob odstoupení účastníků smlouvy a vypořádání části jejich majetku (Zákon č. 128/2000 Sb. 2012). Tato smlouva je vždy uzavírána mezi dvěma a více obcemi. Podíly na majetku, které sdružení získalo během své společné činnosti, jsou stejné, pokud není ve smlouvě stanoveno jinak. A závazky vůči třetím osobám mají všechny obce svazku společné a nerozdílné.

Smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí

Tato forma spolupráce je brána za základní a nejtypičtější formu spolupráce obcí. Podle výzkumu Ekonomicko-správní fakulty Masarykovy univerzity z roku 2004 je tato forma v 57,3 % nejčastější formou spolupráce obcí v České republice (Galvasová I. & kol. 2007). Její problematika je zpracována v článcích 49 až 53 zákona o obcích. Členy dobrovolného svazku obcí mohou být pouze obce. Ty je mohou vytvářet nebo vstupovat do již vytvořených svazků. Dobrovolný svazek obcí se stává právníckou osobou. Smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí musí mít vždy písemnou formu a musí obsahovat přílohu se stanovami svazku. V těch musí být uvedeno název a sídlo členů svazku obcí, název a sídlo svazku obcí a předmět jeho činnosti, orgány svazku obcí, způsob jejich ustavování, jejich působnost a způsob jejich rozhodování, majetek členů svazku obcí, který vkládají do svazku, zdroje příjmů svazku obcí, práva a povinnosti členů svazku, způsob rozdělení zisku a podíly členů na úhradě ztráty svazku obcí, podmínky přistoupení ke svazku obcí a vystoupení z něj, včetně vypořádání majetkového podílu a obsah a rozsah kontroly svazku obcí obcemi, které svazek obcí vytvořili (Zákon č. 128/2000 Sb. 2012).

Tato spolupráce obcí je vytvořena za účelem ochrany a prosazování společných zájmů. Předmětem činnosti svazku obcí bývají převážně úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví a kultury, zabezpečování čistoty obce,

zavádění, rozšiřování a zdokonalování sítí technického vybavení, správa majetku obcí atd. Dobrovolné svazky obcí často slouží jako základ pro jinou formu spolupráce, například pro místní akční skupiny nebo euroregiony.

Smlouva o založení společných právnických osob

Spolupráce obcí na základě smlouvy o založení společné právní osoby se řídí podle obchodního zákoníku č. 513/1991 Sb., v případě, je-li založena akciová společnost či společnost s ručením omezeným. V případech, zakládá-li se obecně prospěšná společnost, spadá tato problematika pod zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech. Tato forma spolupráce je využívána při potřebě stabilnější spolupráce. Právní osoba vzniká dnem, ke kterému byla zapsána do obchodního rejstříku, a zaniká ke dni výmazu. Tato právní osoba bývá zakládána obvykle na dobu neurčitou. Forma této spolupráce je nejčastěji využívána pro správu bytových domů, lesů a rybníků, u tepláren, dopravních podniků atd. (Galvasová & kol. 2007).

2.4.2 Spolupráce obcí se subjekty v území

Místní akční skupina (MAS)

Místní akční skupiny (dále jen MAS) jsou společenství občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazku obcí a institucí veřejné moci) (eAGRI 2013). MAS jsou vytyčeny v rámci iniciativy LEADER a jejich nejčastější právní formou je občanské sdružení. Tato forma spolupráce sdružuje subjekty jak veřejného, tak soukromého sektoru. Základní podmínkou je, že soukromý sektor (neziskové organizace, FO reprezentující zájmové skupiny, soukromí podnikatelé) musí tvořit alespoň 50% z místního partnerství.

Dále existuje několik dalších základních parametrů pro vytvoření MAS, jen příkladem uveďme: Území, které je vybráno pro vytvoření MAS, musí být geograficky homogenní. Souhrnný počet obyvatel musí být v rozmezí mezi 10 000 a 100 000 obyvatel mimo města, která mají více jak 25 000 obyvatel. Členové MAS musí mít v daném mikroregionu sídlo, bydliště nebo oblast působení. Při zakládání MAS musí být stanoven statut, musí být vytvořeny stanovy, organizační řád,

struktura a MAS musí být zaregistrována u Ministerstva vnitra ČR (eAGRI 2013). Podle webových stránek NS MAS České republiky (Národní síť Místních akčních skupin České republiky 2014) je k 1. 12. 2013 registrováno 174 záznamů o místních akčních skupinách a jejich členství v Národní síti a podpoře z Programu rozvoje venkova.

Místní agenda 21 (MA 21)

Místní agenda 21 (dále jen MA 21) vznikala roku 1992 na Summitu v Riu de Janeiru, kde se setkalo 170 zemí světa. Je to mezinárodní program, který zavádí zásady udržitelného rozvoje do praxe. Tento program se týká plánování rozvoje konkrétních obcí, měst a regionů. Dalšími články spolupráce jsou občani daných oblastí a místní organizace. Hlavní roli v procesu místní agendy má místní samospráva a státní správa (Ministerstvo životního prostředí 2012). Nejdůležitějším cílem MA 21 je zvyšování kvality života obyvatel, směřování obyvatel k zodpovědnosti za jejich životy i životy ostatních bytostí.

Kvalita MA 21 je hodnocena pomocí 21 kritérií, která jsou rozdělena do čtyř kategorií. První kategorie D se jmenuje Start a jejím předpokladem pro dosažení je organizační zajištění procesu MA 21. Druhá kategorie označena písmenkem C se jmenuje Stabilizace a jejím cílem je aktivní zapojení veřejnosti a politické zastřešení procesu MA 21. Další kategorií B je Systém řízení, v němž se předpokládá zavedení a používání systému řízení municipality dle zásad MA 21. A poslední kategorií A s názvem Dlouhodobý proces, je strategie a dlouhodobý rozvoj za aktivní účasti veřejnosti, založený na principech udržitelného rozvoje a směřující ke zvyšování kvality života svých občanů (Galvasová & kol. 2007). V rámci zastupitelstev obcí lze zavádět například začleňování principů udržitelného rozvoje mezi priority samospráv a do dokumentů nebo výkon a provoz místní samosprávy směřující k udržitelnosti. Na webových stránkách Místní agenda 21 existuje aktuální registr všech MA 21 v České republice. K datu 1. února 2014 je počet municipalit registrovaných v MA 21 celkem 166 (Místní Agenda 21 2014).

Public-private-partnership (PPP)

Partnerství veřejného a soukromého sektoru neboli Public Private Partnership (dále jen PPP) je jednou z možností, jak uskutečňovat spolupráci současně veřejného a soukromého sektoru. Tato forma spolupráce se využívá k zajištění financování, výstavby, obnovení, správy či údržby veřejné infrastruktury nebo poskytování veřejné služby (Asociace pro rozvoj infrastruktury 2013). Typ této spolupráce vznikl v roce 1992 ve Velké Británii, a dále začal být používán USA, Kanadě, Japonsku, Irsku atd. Do České republiky se dostával až později, kdy byla v říjnu 2003 vypracována první analýza proveditelnosti PPP v České republice a až v roce 2005 začal být projednáván Poslaneckou sněmovnou návrh koncesního zákona. Ten měl umožnit využívání projektů založených na spolupráci veřejného a soukromého sektoru. Malá města a obce se v České republice do PPP příliš nezapojují. Důvodem je především nedostatek finančních prostředků.

Ve skutečnosti existují dva způsoby řešení PPP. Prvním způsobem je, že obec, kraj, region nebo jiná veřejná instituce založí společně se soukromou osobou (jak fyzickou, tak právnickou osobou) samostatnou společnost. Ta je dále realizována a provozována formou koncese, pod kterou je provedena investice. Tato forma se využívá pro činnosti jako je poskytování dodávek energie, tepla atd. Druhým způsobem je veřejně prospěšná stavba, kterou financuje svými prostředky soukromý investor. Tu poté nadále sám provozuje a spravuje a veřejný sektor mu hradí za dostupnost této služby. Druhý způsob bývá využíván například u dopravních staveb (Galvasová & kol. 2007).

Zájmové sdružení právnických osob

Zájmové sdružení právnických osob je typem právnické osoby korporátního typu. Tato problematika byla původně ukotvena ve starém občanském zákoníku, tzn. v zákoně č. 40/1964 Sb. v článku 20. Ten byl nahrazen novým občanským zákoníkem (Zákon č. 89/2012 Sb. 2014), který vešel v platnost 1. ledna 2014. Členy tohoto sdružení smí být pouze právnické osoby. Jsou zřizovány pro ochranu zájmů členů nebo dosažení jiného účelu. Sdružení se zakládá dvěma způsoby, písemnou zakladatelskou smlouvou uzavřenou zakladateli nebo na základě

schválení založení sdružení na ustavující členské schůzi. Musí být vytvořeny stanovy a určené osoby oprávněné jednat jménem sdružení. Sdružení nabývá právní způsobilosti dnem zapsání do registru sdružení u daného krajského úřadu a zaniká dnem výmazu z registrace (Zákon č. 89/2012 Sb. 2014).

2.4.3 Národní struktury spolupráce obcí

Národní síť zdravých měst ČR (NSZM ČR)

Národní síť zdravých měst České republiky (dále jen NSZM) je zájmovým sdružením právnických osob. Členy jsou jak municipality (kraje, města, obce, regiony), tak sdružení municipalit, jsou-li právnickou osobou a dále mohou být členy právnické osoby nemunicipalního charakteru v případě, rozhodnou-li se dodržovat a respektovat stanovy NSZM. Je zde každodenní úzká spolupráce s místními odbornými institucemi, nevládními partnery i s širší veřejností. Program NSZM se hlásí k principům udržitelného rozvoje a ke snaze zapojit veřejnost do rozhodovacích procesů a k podpoře zdravého životního stylu. NSZM dále poskytuje poradenství v oblasti spolupráce a výměny zkušeností, v oblasti přístupu k finančním zdrojům a konzultace při přípravě projektů (Galvasová & kol. 2007).

Národní síť zdravých měst České republiky vznikla v roce 1994 vytvořením asociace jedenácti aktivních měst. Tato asociace je od roku 2003 přístupná všem formám municipalit. Podle oficiálních webových stránek NSZM (Národní síť Zdravých měst ČR 2014) je v České republice 115 členů NSZM, s regionálním vlivem na 2 652 měst a obcí, ve kterém žije 5 935 000 obyvatel (tzn. 56 % populace ČR).

Svaz měst a obcí ČR (SMO ČR)

Svaz měst a obcí České republiky (dále jen SMO) je organizací dobrovolnou, nepolitickou, celostátní a nevládní. Je založen jako zájmové sdružení obcí. Členy svazu mohou být pouze obce a města ve smyslu zákona o obcích (Galvasová & kol. 2007). Hlavním cílem SMO je obhajoba společných zájmů a práv měst a obcí, vytváření příznivých podmínek k jejich rozvoji, podpora a rozvoj samosprávné demokracie ve veřejné správě, posila ekonomické samostatnosti měst a obcí,

vzdělanost zastupitelů a pracovníků místních samospráv atd. Svaz také funguje jako informační zdroj a poskytuje vlastní poradenskou činnost. Obecným cílem SMO je hájit společné zájmy a práva obcí ve sdružení v rámci principů Evropské charty místní samosprávy. Každý člen SMO je zavázán platit členský příspěvek, který se skládá z pevné a variabilní částky. Pevná částka činí 2 200 Kč pro obec a městy, 5 000 Kč pro město a 10 000 Kč pro statutární město a hlavní město Prahu. Variabilní částka členského příspěvku je stanovena ve výši 1,80 Kč za občana (Svaz měst a obcí České republiky 2014).

V současné době sdružuje Svaz měst a obcí České republiky k datu 1. ledna 2014 2 502 obcí. To znamená 40% z celkového počtu obcí v České republice. Členské obce SMO obsahují celkem 7 900 000 obyvatel, to v přepočtu činí 75 % obyvatelstva celého státu.

2.4.4 *Spolupráce s obcemi jiných států*

Přeshraniční impulzní centra (GIZ)

Přeshraniční impulzní centra (dále jen GIZ) jsou prvními projekty přeshraniční spolupráce regionů. Ty začaly v České republice vznikat v roce 2003, kdy díky podpoře z fondu Phare CBC vznikly první tři centra (Nové Hrady, České Velenice a Nová Bystřice) jako partnerská zařízení k rakouským centrům. GIZ zaštiťuje spolupráci regionů podél příhraničních oblastí České republiky, Slovenska, Dolního Rakouska a Maďarska. Cílem GIZ je snaha překonat hranice států, a to jak technické, tak společenské. Pro projekty realizované v rámci GIZ se dříve využívaly finanční prostředky z dotací fondu Phare CBC, Evropského společenství Interreg IIIA a z regionálních programů Ecoplus a Dolnorakouské společnosti pro podporu příhraničí. V dotačním období 2007-2013 bylo možné využívat operačního programu Přeshraniční spolupráce (Galvasová & kol. 2007).

Euroregiony

Euroregiony jsou formou spolupráce obcí a měst přes hranice evropských zemí. Cílem je sblížit země Evropy ve společenském a kulturním životě, překonávat hranice a postupně snižovat jejich význam. Mohou existovat v různých formách, veřejnoprávní, soukromé, občanskoprávní, smíšené právní formy

veřejných a soukromých organizací, PPP nebo být bez právně formální formy. České euroregiony mají právní formu zájmového sdružení právnických osob nebo sdružení obcí. Členy bývají většinou obce a města, české euroregiony však tvoří většinou subjekty soukromoprávní. Dalšími členy mohou být občanská sdružení, vysoké školy, kraje nebo hospodářské komory. Nejčastějším zaměřením euroregionů bývá cestovní ruch, doprava, životní prostředí a kultura. Euroregiony jsou financovány z více zdrojů, hlavními jsou členské příspěvky a příspěvky krajů a velkých měst, dále příjmy z hospodářské činnosti, platby Fondu malých projektů v rámci programů přeshraniční spolupráce, prostředky z dalších evropských projektů či prostředky poskytnuté na jednorázové konkrétní akce (Branda 2009).

V České republice začaly postupně vznikat euroregiony od konce roku 1991 až do poloviny roku 2002. V současné době máme 13 euroregionů s partnerskými zeměmi: Polskem, Německem, Rakouskem a Slovenskem.

Partnerská města a obce

Partnerská spolupráce měst je forma dlouhodobé mezinárodní spolupráce mezi samosprávami. Tento princip spočívá v pravidelném setkávání zástupců měst a jejich občanů. Města a obce České republiky povětšinou spolupracují s partnerskými obcemi evropských států. Tyto partnerské vztahy mohou obce navazovat samy nebo mohou využít pomoci ze strany Svazu měst a obcí ČR. Nejčastějšími cíli spolupráce bývá výměna informací v oblasti fungování samosprávy, výměnné pobyty, kulturní spolupráce, rozvoj školství, životního prostředí nebo podpora cestovního ruchu. Spolupráce partnerských měst a obcí může mít několik forem. Existuje formální oficiální partnerství, kdy spolupráce je založena na oficiálním dokumentu, na dohodě o spolupráci, deklaraci, nebo smlouvě o spolupráci a na základě usnesení orgánu obce. Druhým způsobem je spolupráce na společném projektu. Posledním způsobem je neformální partnerství, kde nefiguruje podepsaná smlouva ani dohoda (Partnerská města 2013).

3 Cíl a metodika práce

Cílem diplomové práce je ukázat specifické rysy formování samosprávy v malých městech České republiky a objasnit jejich úlohu v rozvoji venkovského prostoru. Práce se soustředí na tři okruhy otázek:

(1) Formování a činnost samosprávných orgánů malých městských municipalit, (2) zapojení malých měst do horizontální spolupráce obcí, jejich úloha při vytváření regionálních struktur (dobrovolné svazky obcí, místní akční skupiny, euroregiony apod.), zapojení do programů rozvoje venkova, (3) dopady reformy územní veřejné správy v České republice na postavení malých městských municipalit a na jejich schopnost plnit úlohu periferních regionálních center.

1. V první kapitole diplomové práce, formování a činnost samosprávných orgánů, jsou rozebírány volby do zastupitelstva sledované obce v letech 2002, 2006 a 2010, složení kandidátních listin dle navrhovaných stran a politické příslušnosti a vytvořené povolební koalice. Cílem této kapitoly je potvrzení či vyvrácení skutečnosti, že na malém městě je při komunálních volbách nutnost kandidátů bez politické příslušnosti, a dále trend uzavírání povolebních koalic v takém složení, ve kterém by na parlamentní úrovni neměly šanci uspět.

2. Kapitola meziobecní spolupráce a regionální rozvoj zkoumá, v jakém rozsahu se sledované město zapojuje do meziobecní či neformální spolupráce a na kolik slouží jako regionální centrum pro okolní obce. Tato skutečnost dokazována na vybraných ukazatelích jako je dojíždění obyvatel vybrané oblasti za zaměstnáním a školou, nabídka pracovních příležitostí a úroveň dopravní sítě a dopravní obslužnosti. Dále jsou zde vypracovány potencionální možnosti rozvoje sledované oblasti.

3. V poslední kapitole je zkoumána otázka reformy územní veřejné správy a její dopady na sledovanou oblast. Dle vybraných kritérií jako jsou přiblížení služeb občanům, rozdělení správních obvodů dle počtu obyvatel a snížení nákladů na veřejnou správu je zkoumáno, zda byly cíle reformy naplněny.

Diplomová práce má charakter případové studie. V teoretické části jsou postupně definovány základní pojmy, o které se diplomová práce opírá. Jsou zde

rozebírány pojmy region, venkov, obec a formování a činnost samosprávních orgánů v obci. Další úsek teoretické části se vztahuje k reformě veřejné správy v České republice. Reforma územní veřejné správy je zde rozdělena na dvě časové fáze. Na změny uskutečněné před rokem 2000 a změny po roce 2000. Přičemž kvůli účelům diplomové práce bude kladen větší důraz na změny v období po roce 2000. S tím je spojena větší frekvence sdružování a spolupráce mezi obcemi. Tímto práce postupně přechází na horizontální spolupráci obcí včetně podrobnějšího popisu podmínek a náležitostí k uzavření spolupráce mezi obcemi a současného výskytu různých druhů spolupráce v České republice.

Po zpracování literární rešerše diplomové práce byl vybrán vhodný periferní region a v jeho rámci příhodné malé město, jež se stalo předmětem zkoumání. Pro záměr dané diplomové práce bylo vybráno město Vodňany. Toto město bylo vybráno především pro dostupnost informací a příhodné umístění. Město Vodňany leží v Jihočeském kraji v okrese Strakonice. Na strakonickém okrese se nachází pouze šest měst, z čehož pouze tři města vykonávají funkci obce s rozšířenou působností. Patří mezi ně právě vybrané město Vodňany, dále města Strakonice a Blatná. Vodňany, které leží uprostřed venkovského prostoru, tudíž plní podstatnou roli pro fungování okolních obcí.

Hlavními metodami výzkumu, které jsou v empirické části diplomové práce využity pro naplnění výše uvedených cílů, je studium odborné literatury a publikací. Jsou využívány převážně data ze serveru Českého statistického úřadu (Volby.cz a Sčítání lidu, domů a bytů 2011), z webových stránek města Vodňany a příslušných dobrovolných svazků. V diplomové práci je použita SWOT analýza ke zjištění potřeb sledovaného města a jeho okolí. SWOT analýza je vypracována na základě samostatného sběru dat z dané oblasti, rozboru udržitelného rozvoje územní (Územně analytické podklady Vodňanska 2013) a podle potřeb zpracovaných v programu rozvoje města Vodňany (Program rozvoje města Vodňany 2013). Dále jsou v empirické části využívána data ze serveru Jizdnirady.cz ke zjištění obslužnosti správního obvodu ORP Vodňany.

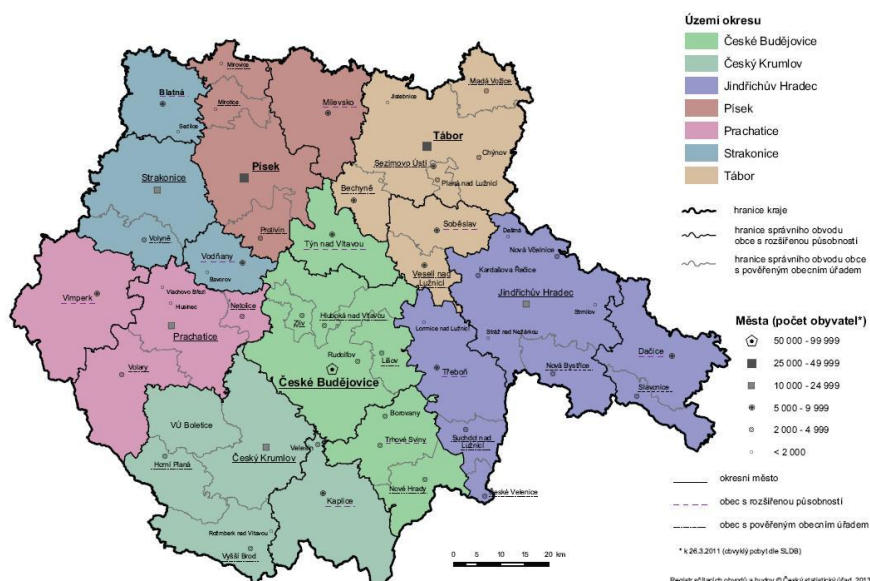
Výsledky zkoumaných okruhů jsou shrnuty v závěru diplomové práce.

4 Charakteristika města Vodňany

Pro účely diplomové práce bylo vybráno malé město ležící v Jihočeském kraji, konkrétně bylo vybráno město Vodňany, které se nalézá v okrese Strakonice. Pro představu, v jakých podmínkách se tato obec nachází, budou nejprve představeny základní charakteristiky Jihočeského kraje.

Jihočeský kraj se rozléhá na ploše 10 057 km², čímž se stává druhým největším krajem České republiky, a zaujímá celkem 12,8 % rozlohy státu. Přes svoji velkou výměru má tento kraj nejnižší hustotu osídlení, pouze 62 obyvatel na jeden km² (Manuál pro rozvoj cestovního ruchu v Jihočeském kraji 2007). Jihočeský kraj je příhraničním regionem, jeho jižní část sousedí s Rakouskem a Německem. Dále jsou jeho přímými sousedy Plzeňský, Jihomoravský, Středočeský kraj a kraj Vysočina. Podle údajů Českého statistického úřadu existovalo v Jihočeském kraji k datu 1. ledna 2013 celkem 623 obcí. Celé toto území je velmi rozmanité jak na přírodní bohatství, tak je turisticky atraktivní díky svým kulturním a historickým památkám. Nachází se zde na 250 přírodních rezervací a přírodních památek, za zmínku také stojí dvě kulturní památky zapsané na seznam UNESCO. Jmenovitě jsou to obce Holašovice a Český Krumlov. Na obrázku číslo 1 je zobrazena mapa Jihočeského kraje včetně administrativního členění kraje k datu 1. 1. 2013.

Obrázek 1: Administrativní členění Jihočeského kraje k 1. 1. 2013



Zdroj: Statistický lexikon obcí České republiky 2013

Město Vodňany se nachází na řece Blanici ve vzdálenosti 32 km severozápadně od krajského města České Budějovice. Je to obec s rozšířenou působností, obec s pověřeným obecním úřadem a podle nomenklatury územních statistických jednotek spadá pod okres Strakonice v Jihočeském kraji v regionu soudržnosti Jihozápad. Dle výsledků z posledního sčítání lidu, domů a bytu k 26. březnu 2011 (Český statistický úřad 2013) zde žilo 7 147 obyvatel. Podle nejnovějších statistik vydaných Ministerstvem vnitra České republiky se však počet obyvatel žijících v tomto městě k 1. lednu 2014 snížil na 6 541 osob (Ministerstvo vnitra České republiky 2014).

Vodňany se rozprostírají na ploše o výměře 3 634 ha v nadmořské výšce 398 m. Město je rozděleno na šest katastrálních území, jsou jimi Vodňany, Čavyně, Křtětice, Radčice, Újezd a Hvožd'any. Dále se město skládá z devíti obecních částí, do kterých patří již zmiňovaná katastrální území, Vodňanské Svobodné Hory, Vodňany II a Pražák. Do správního obvodu obce s rozšířenou působností Vodňany spadá 16 okolních obcí včetně jednoho města. Jsou jimi Bavorov, Bílsko, Budyně, Číčenice, Drahonice, Hájek, Chelčice, Krajníčko, Krašovice, Libějovice, Měky nec, Pivkovic e, Pohorovic e, Skočice, Stožice a Truskovic e. Město Vodňany je převážně známé svojí tradicí rybníkářství, s čímž je úzce spojena existence Střední rybářské školy a Vyšší odborné školy vodního hospodářství a ekologie, Výzkumného ústavu rybářského a hydrobiologického při Jihočeské univerzitě a nově otevřená pobočka Fakulty rybářství a ochrany vod.

4.1 Historie města Vodňany

Vodňany vznikly jako osada Vodná na přelomu 11. - 12. století na obchodí stezce mezi Prachaticemi a Prahou. Účelem této osady bylo udržovat stezku v tak bažinaté oblasti schůdnou a dbát o bezpečí pocestných. První písemná zmínka je datovaná k roku 1318, kdy je jako rozhodčí sporu jmenován komorník z Vodňan. Privilegia Vodňanům uložil mezi 25. - 31. prosincem roku 1335 král Jan Lucemburský. Ten již mluví o Vodňanech jako o městě královském. Výsada vymezovala závazky města vůči panovníkovi a místnímu faráři. Roku 1420 došlo k dobytí města Janem Žižkou z Trocnova. K dalšímu dobytí Vodňan došlo o 200 let později vojskem Maxmilliána Bavorského, přičemž bylo vypáleno předměstí.

Dalším důležitým datem byl pro Vodňany rok 1722, kdy byla požárem zničena většina historických památek včetně kostela, radnice, školy, pivovaru a mnoha domů.

Město Vodňany je spojováno s mnoha uměleckými a kulturními osobnostmi. Jsou rodištěm například houslových virtuózů Marie Heritesové-Kohnové a Vaši Příhody či malíře Antonína Waldhausera. Dále zde působil takzvaný vodňanský trojlístek – spisovatelé Julius Zeyer, František Herites a básník Otakar Mokrý. Dalším umělcem, který významně přispěl k historii města, je Mikoláš Aleš. Podle jeho návrhů byl vyzdoben interiér a vnější štíty kostela Narození Panny Marie. Delší dobu zde pobýval také básník Jan Zrzavý.

Z novodobé historie Vodňan stojí za zmínku otevření městského muzea v roce 1905. O patnáct let později zde byla založena Střední rybářská škola. Tato škola je jedinou školou jak v rámci České republiky, tak v mezinárodním měřítku vyučující obor Rybářství (Střední rybářská škola Vodňany 2014). 9. května roku 1945 přijela do Vodňan americká armáda. Roku 1967 byla otevřena městská galerie a o deset let později i druhá základní škola včetně čtyř a osmiletého gymnázia. (Městské muzeum a galerie Vodňany 2014).

4.2 Základní údaje

Jak již bylo výše zmíněno, město Vodňany se skládá z devíti obecních částí. Těmi jsou Vodňany, Vodňany II, Čavyně, Křtětice, Radčice, Újezd, Hvožd'any, Vodňanské Svobodné Hory a Pražák. Počty obyvatel jednotlivých obecních částí zobrazené v tabulce číslo 1 jsou vždy brány z dat Statistického lexikonu obcí České republiky k roku 2013.

Tabulka 1: Počet obyvatel jednotlivých obecních částí k 1. 1. 2013

Název obecní části	Počet obyvatel	
	Celkem	Z toho žen
Čavyně	37	19
Hvožd'any	88	37
Křtětice	150	75
Pražák	317	170
Radčice	165	92
Újezd	226	113
Vodňanské Svobodné Hory	26	14
Vodňany I	705	356
Vodňany II	5 433	2 762

Zdroj: Statistický lexikon obcí České republiky 2013, vlastní zpracování

V příloze číslo 4 je uveden vývoj počtu obyvatel města Vodňany za posledních deset let. Z těchto údajů vyplývá, že počet celkových obyvatel se za posledních deset let téměř nezměnil. Je zde vidět trend, kdy počet přistěhovalých za posledních 6 let stále klesá, s tím zároveň klesá i počet vystěhovalých. Zatímco na začátku roku 2003 žilo ve Vodňanech 6 651 obyvatel, během deseti let se toto číslo nijak razantně nezměnilo. K datu 31. prosince 2013 zde žilo 6 870 obyvatel.

Podle klasifikace vzdělání ISCED 1997 nabízí město Vodňany všech šest úrovní vzdělávání. Jsou zde provozovány jak dvě mateřské školy, tak dvě základní školy – Základní škola Alešova a Základní škola Bavorovská, při které stojí místní čtyř a osmileté gymnázium. Dále je ve Vodňanech střední odborné učiliště služeb nabízející studijní obory kuchař-číšník, cukrář, zahradník, strojní mechanik, nástrojář a stravovací a ubytovací služby. Ve městě je také možnost studovat na již zmiňované střední rybářské škole, ke které patří vyšší odborná škola vodního hospodářství a ekologie, nebo na střední škole veřejnoprávní – TRIVIS. Poslední školou nabízející vyšší sekundární vzdělání je základní umělecká škola. První a druhý stupeň terciálního vzdělání poskytuje ve Vodňanech Fakulta rybářství a ochrany vod Jihočeské univerzity, pod kterou zároveň spadá Výzkumný ústav rybářský a hydrobiologický a Mezinárodní environmentální vzdělávací, poradenské a informační středisko ochrany vod.

Při hodnocení úrovně poskytovaného vzdělání lze říci, že ve Vodňanech jsou vytvořeny dobré podmínky. Je zde možnost výběru již od preprimárního

vzdělávání, tak široký výběr sekundárního vzdělání. Žáci po dokončení základní školy mají na výběr z několika druhů dalšího studia (střední odborné učiliště, střední odborné školy i všeobecné gymnázium), aniž by museli dojíždět do okolních měst. Ve vzdálenějším okolí se pak vyskytují další školy. Například ve městě Strakonice se nachází střední odborné učiliště, střední průmyslová škola, střední hotelová škola a obchodní akademie či všeobecné gymnázium. Město Písek kromě všeobecných gymnázií dále nabízí střední zdravotnickou školu, soukromou střední výtvarnou školu, střední odbornou školu lesnickou či střední zemědělskou školu.

Lékařská péče je ve Vodňanech zajištěna především existencí Polikliniky spadající pod nemocnici Strakonice. Poliklinika zabezpečuje zdravotnické služby jak praktických lékařů pro děti, dorost i dospělé, tak specializované oddělení jako je interna, oční, plicní a kožní ordinace, psychiatrie, neurologie, gynekologie a porodnictví, chirurgie, ušní, nosní, krční, rentgenologie, záchrannou službu a přepravu nemocných. Ve Vodňanech jsou dále poskytovány nadstandardní služby, mezi které patří soukromé rehabilitační centrum nebo soukromé stomatologické centrum. V místní části Radčice je dále provozováno Alzheimercentrum Prácheň - Loucký Mlýn, které se specializuje na klienty s Alzheimerovou chorobou a jinými typy demence.

Podle Statistického lexikonu obcí České republiky (Český statistický úřad 2013) žilo ve Vodňanech k 1. lednu 2013 celkově 1 157 obyvatel starších 65 let. V tu chvíli by ve městě mohly vzniknout problémy spojené k zajištění odpovídající péče či ubytování pro staré a nemohoucí občany. Z tohoto důvodu bylo k datu 1. ledna 2000 založeno Centrum sociální pomoci. Účelem tohoto centra bylo zajistit v územním obvodu Vodňany péči občanům prostřednictvím Domova důchodců, Domova – penzionu pro důchodce a Domu s pečovatelskou službou. Další sociálním zařízením v okolí Vodňan je Chelčický domov sv. Linharta. Ten by otevřen 2. dubna 2010 v obci Chelčice. V jeho prostorech funguje sociálně terapeutická dílna pro lidi s mentálním postižením.

Mezi kulturní vybavenost ve městě patří především Městské muzeum a galerie pořádající stálé výstavy, koncerty a semináře pro veřejnost i školy. Ve městě působí Městské kulturní středisko, které disponuje kinosálem o kapacitě

400 diváků. Konají se zde jak filmová, tak divadelní představení, výstavy, koncerty a konference. Pod záštitou městského kulturního střediska (dále jen Měks) působí také Mateřské centrum Duha, loutkové divadlo Pimprlata, fotoklub při Měks a internetová kavárna Columbina (Městské kulturní středisko Vodňany 2014). Dlouhou historii zde má i Městská knihovna, která postupně začala vznikat již v 16. století. V okolí Vodňan působí například Občanské sdružení Máj - Tvořivé Chelčice pořádající kulturní, sportovní a společenské akce, nebo dětský divadelní soubor Chelčické štěstí. Společenské akce konané ve Vodňanech jsou zajišťovány ve víceúčelové hale.

Ke kulturně společenskému životu patří ve Vodňanech samozřejmě i sport. Ve městě působí mnoho spolků reprezentující své město. Mezi ně patří Tělocvičná jednota Sokol Vodňany, Tělocvičná jednota Sokol Pražák, Ligové šipky, Klub sportovního potápění Laguna, Oddíl kanoistiky Sportovní klub Vodňany, Kynologický klub, Vodňanský badminton, Nohejbalový klub areál Blanice, Hokejový klub HC Vodňany, Zájmový klub metané, TJ Karate, Fotbalový klub Vodňany nebo v roce 2013 nově otevřené sportovní centrum Double G FITNESS. Je zde provozována i pobočka strakonického Domova dětí a mládeže – DDM Vodňany, který pořádá různé kroužky a kurzy pro děti i dospělé. V okolních obcích dále působí sbory dobrovolných hasičů, fotbalové kluby a různé zájmové spolky a sdružení. Všeobecně je ve Vodňanech zajištěna dostatečná škála možností sportovního vyžití, o kvalitě sportovních areálů se ovšem to samé říci nedá. Sportovní areály ve Vodňanech vykazují zanedbanost a zhoršující se technický stav. Například rekonstrukce sportovního areálu Blanice je chystána v rozvojových plánech města již několik let. Dalším kamenem úrazu ve městě je velmi zanedbané téměř 40 let staré koupaliště Škorna. Již od roku 2011 jsou vypisovány architektonické soutěže, jak by koupaliště mohlo v budoucnu vypadat. Rekonstrukci bohužel brání neustálé léta se táhnoucí spory o vlastnictví parcely, na které je vodní nádrž postavena. Ani po letech nemají vodňanští jistotu, zda bude koupaliště obnoveno.

Ve městě byla v posledních letech budována postupně dětská hřiště, a to za pomoci příspěvku z Nadace ČEZ. V roce 2004 byl nadací poskytnut příspěvek 200 000 Kč na projekt „Zhotovení povrchu dětského hřiště pro míčové hry“ na

sídlišti Škorna. O rok později byl poskytnut příspěvek v té samé výši na projekt „Vybavení dětských hřišť“ - vybavení hřiště za Městským kulturním střediskem a v roce 2006 na projekt „Rekonstrukce dětského hřiště v MŠ Smetanova“. Ten samý rok poskytla Nadace ČEZ 1 500 000 Kč na rekonstrukci sportovního hřiště v areálu ZŠ Bavorovská a Gymnázia ve Vodňanech. V roce 2007 bylo u základní školy a gymnázia v Bavorovské ulici také vybudováno nové hřiště na plážový volejbal. V tomto roce byla také dokončena výstavba víceúčelového hřiště ve Křtěticích. Sportovní plocha je k dispozici pro hry, jako jsou tenis, nohejbal, volejbal, házená, fotbal a jiné míčové hry (Město Vodňany 2014).

Technické služby spadají pod Městské hospodářství Vodňany. Jsou zaměřeny na opravy chodníků a komunikací, úklid města a správu městského majetku. Spravují městský hřbitov včetně smuteční síně, vybírají správní poplatky za hroby a vedou jejich evidenci. V rámci vytižení mechanizace poskytují občanů a organizacím zemní práce, vyvážení septiků, práci s vysokozdvížnou plošinou a zametání speciálním zametacím strojem (Městské hospodářství Vodňany 2014).

Ve městě se nachází několik veřejných zelených ploch. Park Náměstí 5. května nacházející se za základní školou Alešova. Tento park má město v plánu během roku 2014 oživit. Rozpočet by se měl pohybovat kolem dvou milionů korun. Druhý park se nachází v těsné blízkosti Kulturního domu, k němuž také náleží. Zeyerovy sady jsou klasickým městským průchozím parkem. Posledním parkem nacházejícím se přímo ve městě Vodňany je park Jana Pavla II. Tento park je církevním majetkem a stojí na místě původního městského hřbitova. Několik kilometrů za městem, u střední rybářské školy, se poté nachází částečně zrekonstruovaný lesopark V Zátíší. V současné době je zrekonstruován 1 ha z celkové plochy 22 ha. Vodňanští mají však v plánu postupné rekonstrukce celého území.

Podstatná součást vodňanské přírody je tvořena hustou sítí rybníků. V současnosti městské hospodářství obhospodaruje 20 rybníků o celkové ploše 208 hektarů. Názvy rybníků jsou často dávány podle měšťanů, jejich zakladatelů nebo majitelů. Mezi nejznámější patří rybník Dřemliny, Okrouhliny nebo Outrata. Roční produkce ryb se pohybuje kolem 130 tun a tvoří ji především kapr.

Mimo rybníkářství ve Vodňanech působí další zemědělské podniky. Z celkových 1 782 zaregistrovaných podnikatelských subjektů tvoří 96 subjekty zabývající se zemědělstvím, lesnictvím a rybářstvím. Podrobnější přehled hospodářské činnosti ve Vodňanech se nachází příloze číslo 5.

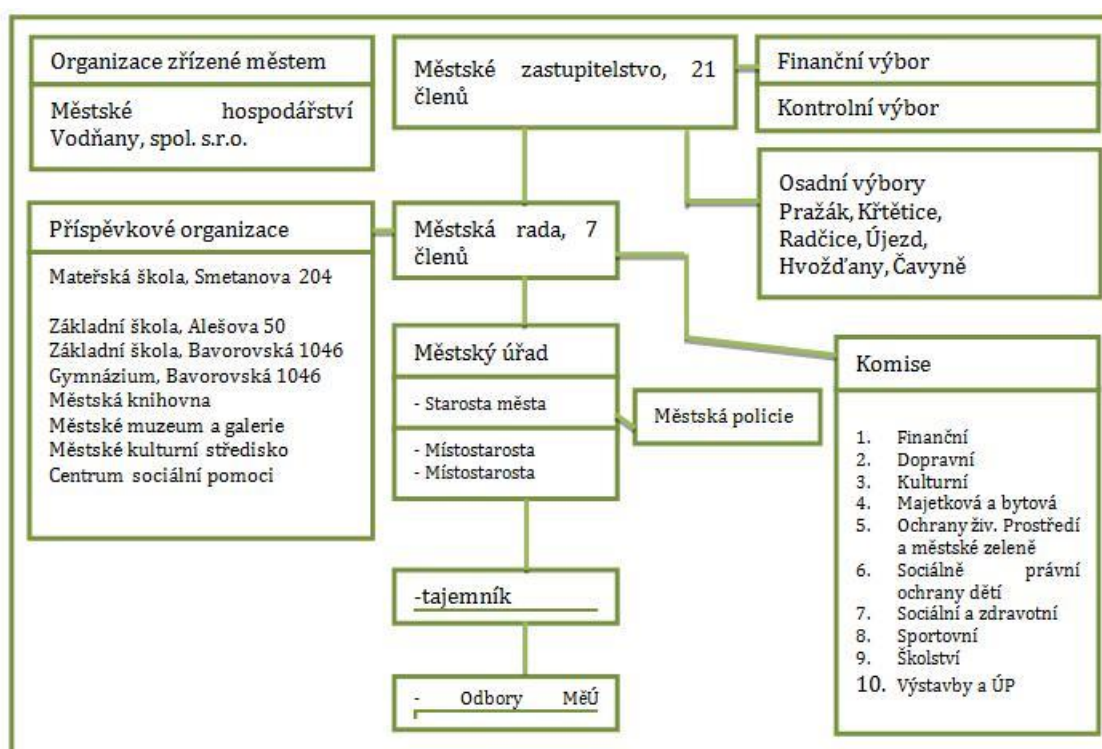
Za zmínku zde stojí převážně dva výrobní podniky, které spadají do kategorie „velké podniky“, a tudíž zaměstnávají více jak 250 zaměstnanců. Jsou jimi rakouský podnik A. Pöttinger, spol. s r.o. zabývající se výrobou zemědělských strojů a podnik Vodňanská drůbež, a.s. zabývající se zpracováním drůbežího masa.

5 Formování a činnost samosprávných orgánů

5.1 Samospráva města Vodňany

Na obrázku číslo 2 je detailně zobrazeno schéma samosprávy města Vodňany. Zastupitelstvo města je složeno z 21 členů, v jejichž čele stojí v současné době starosta města Ing. Viktor Blaščák s prvním místostarostou Karem Burdou a druhým místostarostou Mgr. Pavlem Janštou. Zastupitelstvo se řídí dle Jednacího řádu zastupitelstva města Vodňany schváleného dne 12. září 2011, který upravuje jeho přípravu, svolání, účast jeho členů a průběh jednání. Na tomto řádu se usneslo zastupitelstvo města podle § 96 zákona 128/2000 Sb., o obcích.

Obrázek 2: Schéma samosprávy města Vodňany



Zdroj: Oficiální stránky města Vodňany, vlastní zpracování

Ve městě Vodňany je dále vytvořena sedmičlenná rada města. Jsou zde zřízeny dva výbory, finanční a kontrolní, a 10 různých druhů komisí. Patří mezi ně komise finanční, dopravní, kulturní, majetková a bytová, komise ochrany životního prostředí a městské zeleně, sociálně právní ochrany dětí, sociální a zdravotní, sportovní, komise školství a komise výstavby a ÚP.

Do samosprávy města Vodňany patří také osadní výbory jednotlivých obecních částí města. Podrobněji jsou jimi osadní výbor Čavyně, Hvožd'any, Křtětice, Pražák, Radčice, Újezd a osadní výbor Vodňanské Svobodné Hory. Město má zřízenou jednu vlastní organizaci, Městské hospodářství Vodňany, a osm příspěvkových organizací. Podstatným orgánem je i Městská policie, která zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti obce a plní další úkoly podle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii (Město Vodňany 2014).

Dne 9. prosince 2013 byl zastupitelstvem schválen aktualizovaný Strategický plán rozvoje města (původně přijatý Program rozvoje města Vodňany z roku 2011). Ten se skládá z tří priorit – priorita sport, kultura a podpora podnikání, z 21 záměrů a 94 projektů. Vize města je učena celkem jednoznačně, a to: *Stavíme na sobě! Konkrétněji říká: „Víme, že máme dobré základy a na čem stavět. Vodňany jsou sebevědomé město s bohatou kulturní a rybářskou historií. Probouzíme vlastní aktivitu - sportovní, kulturní i podnikatelskou. Stavíme na místní komunitě i otevřené spolupráci. Obnovujeme tradici královského rybářského města a kulturního centra jižních Čech.“* (Program rozvoje města Vodňany 2013)

5.2 Volby do zastupitelstev obcí 2002

5.2.1 Volební strany kandidující ve Volbách do zastupitelstev obcí 2002

Prvními komunálními volbami, kterými se diplomová práce zabývá, jsou volby do zastupitelstev obcí 2002 konané ve dnech 1. a 2. listopadu toho roku. Ve městě Vodňany bylo v tomto roce zaregistrováno sedm kandidátních listin volebních stran:

- Tradice – nepolitické sdružení vodňanských rodáků (sdružení nezávislých kandidátů)
- Vodňansko – nepolitické sdružení (sdružení nezávislých kandidátů)
- Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (politická strana)
- Komunistická strana Čech a Moravy (politická strana)
- Strana venkova – spojené občanské síly (politická strana)
- Česká strana sociálně demokratická (politická strana)

- Občanská strana demokratická (politická strana)

Všech sedm volebních stran mělo celkově zaplněné kandidátní listiny, to znamená 21 kandidátů na každé kandidátní listině. Dohromady tedy kandidovalo 147 kandidátů. 108 kandidátů bez politické příslušnosti, 12 za ČSSD, 11 za KSČM, 10 za ODS, 5 kandidátů za KDU – ČSL a jeden kandidát za SV – SOS. Dle navrhuující strany se voleb zúčastnilo 42 nezávislých kandidátů (což činí 28,57% z celkového počtu kandidátů). Zbylé politické strany (KDÚ-ČSL, ČSSD, KSČM, ODS a SV – SOS) vždy navrhly 21 kandidátů.

5.2.2 Volební účast a výsledky voleb do zastupitelstev obcí 2002

Komunálních voleb v roce 2002 se ve městě Vodňany zúčastnilo celkem 2 503 obyvatel tohoto města, což činí 47,44 % všech právoplatných voličů. V tabulce číslo 2 je zobrazen detailnější popis hlasování.

Tabulka 2: Výsledky hlasování ve volbách do zastupitelstev obcí 2002

Počet volených členů zastupitelstva	Voliči v seznamu	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
21	5 276	2 503	47,44	2 497	46 236

Zdroj: ČSÚ, Volby.cz

Ve volbách roku 2002 se nejlépe umístili kandidáti navržení Stranou venkova - spojené občanské síly a kandidáti ODS, jež získali po pěti mandátech. O mandát méně získali kandidáti za KDU – ČSL a po třech mandátech poté nezávislí kandidáti. Rozdělení zbylých mandátů je popsáno v tabulce číslo 3.

Tabulka 3: Zastupitelé dle navrhuující strany 2002

Název strany	Získané mandáty
Strana venkova – spojené občanské síly	5
ODS	5
KDU-ČSL	4
Nezávislí kandidáti	3
KSČM	2
ČSSD	2

Zdroj: ČSÚ, Volby.cz

Vítěznou stranou se celkově stala Strana venkova – spojené občanské síly, z níž také vyšel nový starosta Vodňan pan Václav Heřman. Místostarostkou města se stala PhDr. Alena Cepáková za kandidátní listinu Vodňansko – nepolitické sdružení.

Nově vzniklá koalice byla složena ze stran Tradice – nepolitické sdružení vodňanských rodáků (1 získaný mandát), Vodňansko – nepolitické sdružení (2 získané mandáty), Komunistická strana Čech a Moravy (2 získané mandáty), Strana venkova – spojené občanské síly (5 získaných mandátů) a Česká strana sociálně demokratická (2 získané mandáty). Koalice tak měla v zastupitelstvu většinu 12/9.

5.3 Volby do zastupitelstev obcí 2006

5.3.1 Volební strany kandidující ve Volbách do zastupitelstev obcí 2006

V roce 2006 se konaly volby do zastupitelstev obcí ve dnech 20. a 21. října. Ve městě Vodňany bylo k těmto komunálním volbám zaregistrováno deset kandidátních listin volebních stran:

- Strana venkova – spojené občanské síly (politická strana)
- Komunistická strana Čech a Moravy (politická strana)
- Vodňansko – nepolitické sdružení a Tradice – nepolitické sdružení vodňanských rodáků (sdružení politické strany Evropští demokraté a nezávislých kandidátů)
- Česká strana sociálně demokratická (politická strana)
- Křesťanská a demokratická unie – Československá strana lidová (politická strana)
- Nezaníci (politická strana)
- Občanská demokratická strana (politická strana)
- Vodňany – město krále Jana Lucemburského (sdružení nezávislých kandidátů)
- Unie Vodňany (sdružení politické strany US-DEU a nezávislých kandidátů)
- Volba pro město (politická strana)

Všech prvních devět kandidátních listin bylo plně zaplněno kandidáty za danou stranu. Pouze na kandidátní listině volební strany Volba pro město bylo zapsáno pouze 19 kandidátů. Celkově tedy o hlasy voličů ucházelo 208 kandidátů. Z celkového počtu kandidujících bylo 170 kandidujících bez politické příslušnosti, 8 osm za ČSSD, tři za KDU-ČSL, 10 za KSČM, 13 za ODS, tři za US-DEU a jediný kandidát za SV -SOS. Dle navrhuje strany se voleb zúčastnilo pouze 39 nezávislých kandidátů (což činí 18,75% z celkového počtu kandidátů). Mezi politické strany, které vždy navrhly 21 kandidátů, patří ČSSD, KDU-ČSL, KSČM, ODS, Nezaníčí, US -DEU a SV - SOS. Sdružení politické strany Evropští demokraté navrhlo tři kandidáty a Volba pro město celkem 19 kandidátů.

5.3.2 Volební účast a výsledky voleb do zastupitelstev obcí 2006

V roce 2006 se voleb do zastupitelstev obcí ve městě Vodňany zúčastnilo celkem 2 594 obyvatel města. Celkově to činí 48,95 % všech právoplatných voličů. V tabulce číslo 4 je zobrazen detailnější popis hlasování.

Tabulka 4: Výsledky hlasování ve volbách do zastupitelstev obcí 2006

Počet volených členů zastupitelstva	Voliči v seznamu	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
21	5 299	2 594	48,95	2 594	50 595

Zdroj: ČSÚ, Volby.cz

V těchto volbách byli neúspěšnější kandidáti navržení Stranou venkova – spojené občanské síly, kteří získali celkově sedm mandátů. Občanská demokratická strana získala pět mandátů a KDU-ČSL spolu s nezávislými kandidáty získala po třech mandátech. Rozdělení zbylých mandátů je zobrazeno v tabulce 5.

Tabulka 5: Zastupitelé dle navrhuje strany 2006

Název strany	Získané mandáty
Strana venkova – spojené občanské síly	7
ODS	5
KDU-ČSL	3
Nezávislí kandidáti	3
KSČM	2
ČSSD	1

Zdroj: ČSÚ, Volby.cz

Při rozhodnutí o postupu byla použita 5% hranice. Díky ní nezískaly strany Volba pro město a Sdružení US-DEU, NK žádný mandát.

Vítěznou stranou celých komunálních voleb ve Vodňanech se stala Strana venkova – spojené občanské síly. První kandidát této strany, Václav Heřman, byl také zvolen starostou města. Místostarostou byl zvolen pan Vladimír Bezděkovský, navržený také za SV – SOS.

Koalice vzniklá po volbách do zastupitelstev obcí byla složená ze stran: Komunistická strana Čech a Moravy (2 získané mandáty), Česká strana sociálně demokratická (1 získaný mandát), Vodňansko – nepolitické sdružení a Tradice – nepolitické sdružení vodňanských rodáků (1 získaný mandát) a Strana venkova – spojené občanské síly (7 získaných mandátů). Koalice tak získala v zastupitelstvu většinu těsnou 11/10.

5.4 Volby do zastupitelstev obcí 2010

5.4.1 Volební strany kandidující ve Volbách do zastupitelstev obcí 2010

Poslední konané volby do zastupitelstev obcí se uskutečnily 15. a 16. října 2010. V tabulce číslo 6 je přehled počtu podpisů voličů na peticích pro volební stranu, kterou tvoří nezávislý kandidát nebo sdružení nezávislých kandidátů pro město Vodňany, vydaný dne 1. července 2010 tehdejším starostou Václavem Heřmanem.

Tabulka 6: Potřebné počty podpisů voličů na peticích pro volební stranu

Obec	Celkem obyvatel	Počet podpisů potřebných pro nezávislé kandidáty	Počet podpisů potřebných pro sdružení nezávislých kandidátů
Vodňany	7 023	211	492

Zdroj: Oficiální stránky města Vodňany, vlastní zpracování

Při těchto komunálních volbách bylo ve Vodňanech zaregistrováno osm kandidátních listin volebních stran:

- Česká strana sociálně demokratická (politická strana)
- Komunistická strana Čech a Moravy (politická strana)
- Občanská demokratická strana (politická strana)
- Strana soukromníků České republiky (politická strana)

- Strana venkova – spojené občanské síly (politická strana)
- Vodňansko – nepolitické sdružení a Tradice – nepolitické sdružení vodňanských rodáků (sdružení politické strany Evropští demokraté a nezávislých kandidátů)
- Vodňany pro změnu (sdružení politické strany KDU – ČSL a nezávislých kandidátů)
- Vodňany – město krále Jana Lucemburského (sdružení nezávislých kandidátů)

Všechny kandidátní listiny volebních stran byly plně obsazené, na každé kandidátce bylo zapsáno 21 kandidátů. Z celkového počtu 168 kandidujících za osm volebních stran bylo 141 kandidátů bez politické příslušnosti, devět kandidátů za ODS, osm za KSČM, šest za ČSSD a čtyři kandidáti za KDU – ČSL. Dle navrhuje strany se komunálních voleb zúčastnilo 50 nezávislých kandidátů (což tvoří celkem 29,76 %), vždy po 21 kandidátech navržených za ČSSD, KSČM, ODS, Stranu venkova – spojené občanské síly a Stranu soukromníků ČR, dále 12 kandidátů navržených KDU – ČSL a jeden kandidát za SNK Evropští demokraté.

5.4.2 Volební účast a výsledky voleb do zastupitelstev obcí 2010

Voleb do zastupitelstev obcí 2010 se ve městě Vodňany zúčastnilo celkem 2 598 obyvatel města, což činí 48,43 % všech právoplatných voličů. V tabulce číslo 7 je zobrazen detailnější popis hlasování.

Tabulka 7: Výsledky hlasování ve volbách do zastupitelstev obcí 2010

Počet volených členů zastupitelstva	Voliči v seznamu	Vydané obálky	Volební účast v %	Odevzdané obálky	Platné hlasy
21	5 364	2 598	48,43	2 598	51 805

Zdroj: ČSÚ, Volby.cz

Nejúspěšnějšími kandidáty těchto voleb se stali kandidáti navrzeni stranami KDU – ČSL a jako již tradičně i kandidáti Strany venkova – spojené občanské síly, kteří získali vždy po pěti mandátech. Nezávislí kandidáti získali čtyři mandáty. Rozdělení zbylých mandátů je zobrazeno v tabulce číslo 8.

Tabulka 8: Zastupitelé dle navrhuující strany 2010

Název strany	Získané mandáty
KDÚ – ČSL	5
Strana venkova – spojené občanské síly	5
Nezávislí kandidáti	4
ODS	3
ČSSD	2
KSČM	1
SNK Evropští demokraté	1

Zdroj: ČSÚ, Volby.cz

Vítěznou stranou se stala strana Vodňany pro změnu, v jejímž čele stál i nově zvolený starosta Ing. Viktor Blaščák, navržený stranou KDU – ČSL. Prvním místostarostou se stal Karel Burda nominovaný za nezávislé kandidáty (Vodňany – město krále Jana Lucemburského) a druhým místostarostou se stal Mgr. Pavel Janšta také navržený za stranu KDU – ČSL (Vodňany pro změnu).

Nově vzniklá koalice tak byla složena z ČSSD (2 získané mandáty), Vodňany – město krále Jana Lucemburského (3 získané mandáty) a Vodňany pro změnu (6 získaných mandátů). Získala tak minimální většinou převahu 11/10.

5.5 Shrnutí voleb do zastupitelstva města Vodňany

Ve městě Vodňany v letech kolísá jak počet kandidátních listin volebních stran zaregistrovaných ve volbách do zastupitelstev, tak počet jednotlivých kandidátů. S největším počtem kandidujících jsme se mohli setkat v roce 2006, kdy se o mandáty zastupitelů ucházelo celkem 208 kandidátů. Jeví se zde výrazný nárůst od předchozích voleb v roce 2002, kdy se o mandáty ucházelo pouze 147 kandidujících.

Veškeré volební strany kandidující ve volbách 2002 opakovaně sestavily své kandidátní listiny i v roce 2006 a poté v roce 2010. Při komunálních volbách 2006 bylo změnou sloučení dvou volebních stran kandidujících v roce 2002 samostatně, strany Tradice – nepolitické sdružení vodňanských rodáků a Vodňansko – nepolitické sdružení, a vznik 4 nových subjektů (Nestraníci, Vodňany – město krále

Jana Lucemburského, Unie Vodňany a Volba pro město). Do voleb roku 2010 se z těchto nových subjektů zaregistrovala pouze volební strana Vodňany – město krále Jana Lucemburského. Za velký úspěch v tomto roce se dá považovat vítězství nově vzniklé strany Vodňany pro změnu. Ta vznikla z původních kandidátů KDÚ – ČSL, která v tomto roce sestavila svou samostatnou kandidátní listinu. Podrobnější výsledky získaných mandátů v jednotlivých volebních obdobích jsou zobrazeny v tabulce číslo 9.

Tabulka 9: Počet získaných mandátů v letech 2002, 2006 a 2010

Název strany	2002		2006		2010	
	Mandáty	Z toho NK	Mandáty	Z toho NK	Mandáty	Z toho NK
ČSSD	2		1		2	
KSČM	2		2		1	
KDU – ČSL	4		3		-	
ODS	5		5		3	
SV – SOS	5		7		5	
Tradice	1	1	---		---	
Vodňansko	2	2	---		---	
Vodňansko a Tradice	---		1	1	1	
Vodňany–město krále JL	---		2	2	3	3
Vodňany pro změnu	---		---		6	1
Celkem	21		21	3	21	4

Zdroj: ČSÚ, Volby.cz

Tradičními navrhuje stranami jsou ve Vodňanech ČSSD, KDU – ČSL, KSČM, ODS, SV – SOS a nezávislí kandidáti. Počet nezávislých kandidátů se v posledních třech volebních obdobích držel vždy pod hranicí 30%. Zatímco v roce 2002 kandidovalo 42 nezávislých (28,57%), v roce 2006 jejich počet kles na 39 (18,75%). Při posledních komunálních volbách v roce 2010 bylo zaregistrováno 50 nezávislých kandidátů (29,76%).

Z pohledu stranické příslušnosti kandidovalo nejméně nestraníků v roce 2002. Jejich počet byl pouhých 108 (73,7%). V dalších letech byl zaznamenán mírný nárůst kandidátů bez politické příslušnosti, a to 170 kandidujících nestraníků ve volbách 2006 (81,73%) a 141 kandidujících nestraníků v roce 2010 (83,93%). Z těchto údajů je třeba konstatovat, že politické strany na malých městech se neobejdou bez nestraníků. Většina kandidujících jsou osoby bez

politické příslušnosti. Dá se tedy usoudit, že v případě kandidatury pouze cca 20% straníků, existuje vyšší šance nestraníků na získání mandátu.

Ve městě Vodňany nedochází k žádným výrazným výkyvům v počtu voličů. V průběhu sledovaných období se volební účast vždy držela mezi 47 až 49 %. Z těchto údajů se dá usoudit, že volební účast se pohybuje lehce nad republikovým průměrem.

Z uvedených zkoumání je patrné, že „velká“ politika se do komunální politiky malých měst příliš nepromítá a při vytváření koalic na malých městech jsou používána jiná pravidla než na vyšších politických úrovních. Město Vodňany je důkazem toho, že zde mohou být vytvořeny takové koalice, které na parlamentní úrovni nepřicházejí v úvahu, a přesto mohou být funkční. Příkladem může být vítězná koalice z voleb do zastupitelstev v roce 2010. V tomto roce byla koalice utvořena z volebních stran Vodňany – město krále Jana Lucemburského (středopravicová strana), Vodňany pro změnu (pravicová strana) a ČSSD. Na malých městech nemusí hrát až tak podstatnou roli politické a ideologické vymezení, ale například meziosobní vztahy a vazby, místní osobnosti, vliv společenského prostředí či tradice.

6 Meziobecní spolupráce a regionální rozvoj

6.1 Meziobecní spolupráce města Vodňany

Město Vodňany je zapojeno do mnoha forem meziobecní spolupráce. Přestože bylo v literární rešerši zmiňováno, že jednou z nejčastějších forem spolupráce obcí je smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí, město Vodňany tento fakt nepotvrzuje. Vodňany jsou členy v dobrovolném svazku obcí, ale je zde převažující formou spolupráce zájmové sdružení právnických osob.

Jedním z prvních svazků, ve kterém město Vodňany uzavřelo členství, je Dobrovolný svaz obcí Blanicko-otavského mikroregionu. Tento svaz obcí vznikl ve Vodňanech 30. března 1999 první ustanovující schůzí. Název svazku byl odvozen dle názvů řek, které protékají v těsné blízkosti většiny členů tohoto svazku. Členy jsou obce Albrechtice nad Vltavou, Bavorov, Bílsko, Číčenice, Dolní Novosedly, Drahonice, Heřmaň, Krajiníčko, Krašovice, Měky nec, Paseky, Pivkovic e, Protivín, Putim, Ražice, Skály, Tálín, Vodňany a Žďár. Důvodem vytvoření tohoto svazku je dosažení společných cílů, jakou jsou například zmnožení sil a prostředků při prosazování záměrů přesahujících svým rozsahem a významem jednotlivé obce nebo společný postup při územním plánování a při rehabilitaci venkovského rázu obcí. Předsedkyní Blanicko-otavského regionu je starostka obce Tálín J. Študentová a reprezentant za město Vodňany a zároveň člen rady DSO je Mgr. Pavel Janšta. DSO realizuje ročně několik projektů. Za zmínku stojí například nejdražší úspěšně realizovaný projekt „Upravená obec“, s celkovými u znatelnými náklady 1 111 050 Kč. Byly zde také zpracovány důležité materiály jako Program sociální a ekonomického rozvoje a Energetický koncept mikroregionu, jež mají za úkol zvýšit šanci na získání finanční podpory z fondů EU. Od roku 2005 spolupracuje Blanicko-Otavsko se slovenským mikroregionem Vlára – Váh a od roku 2006 s rakouským mikroregionem Mühlervierlet Alm. Cílem této spolupráce je výměna zkušeností v oblasti realizace projektů z programu Leader+.

(Dobrovolný svazek obcí Blanicko - Otavsko 2014).

Město Vodňany je členem ve Svazu měst a obcí České republiky. Je jednou z 2 522 obcí, jež tento svaz sdružuje. Tento svaz funguje jako obhájce zájmů samospráv či jako informační zdroj pro obce. Svaz poskytuje zadarmo poradenskou činnost v oblasti grantů, legislativy a práva. Organizuje vzdělávací semináře a konference, jež jsou zaměřeny na problematiku financování obcí. Dále pomáhá zajišťovat horizontální koordinaci územní veřejné správy na lokální úrovni.

Dále je město Vodňany členem Svazu měst a obcí Jihočeského kraje (SMOJK). Tento svaz má své sídlo v krajském městě České Budějovice a předsedou svazu je současný starosta Strakonice ing. Pavel Vondrys. Jako reprezentant Vodňan je zde člen revizní komise SMOJK starosta ing. Viktor Blaščák. Sdružení měst a obcí Jihočeského kraje není dobrovolným svazkem obcí, ale zájmovým sdružením právnických osob. Předmětem činnosti tohoto svazu jsou například úkoly v oblasti kultury, zdravotnictví, školství a sociální péče, ochrany životního prostředí, správy majetku obcí, zejména komunikací atd. (Svaz měst a obcí Jihočeského kraje 2014). SMOJK sdružuje celkem 103 členů, z toho je 96 měst a obcí Jihočeského kraje a 7 sdružení či svazků obcí. Mezi ně patří i Svazek měst a obcí okresu Strakonice, pod který spadá město Vodňany.

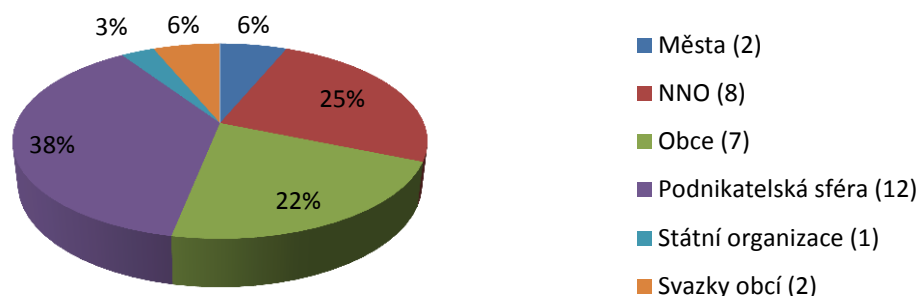
Svazek měst a obcí okresu Strakonice (SMOOS) je sdružení měst a obcí okresu Strakonice, konkrétněji oblastí Blatenska, Strakonicka a Vodňanska. SMOOS je založen jako svazek obcí a celkem sdružuje šest měst, čtyři městyse a 98 obcí. Předsedou svazu je od roku 2005 starosta obce Malenice pan Josef Bláhovec. Hlavní činností svazku je řešení dopravních problémů obslužnosti v okrese a uspokojování jiných důležitých potřeb regionu (Svazek měst a obcí okresu Strakonice 2014).

Dalším ze zájmových sdružení právnických osob působících ve Vodňanech bylo Vodohospodářské sdružení měst Protivín a Vodňany. Toto sdružení vzniklo 24. listopadu 1999 jako nezisková instituce sloužící domácnostem se sídlem v Protivíně. O dva roky později byla tato instituce zrušena.

Vodňany patří do MAS Vodňanská ryba od jejího založení v roce 2004. Vodňanská ryba vznikla jako občanské sdružení se sídlem ve městě Vodňany

a předsedkyní je bývalá místostarostka Vodňan Alena Cepáková. MAS vznikla za účelem podpory rozvoje regionu a sdružuje jak ziskový, tak i veřejný a neziskový sektor. MAS čítá celkem 32 členů, v grafu číslo 1 je jejich podrobnější shrnutí.

Graf 1: Členové MAS Vodňanská ryba



Zdroj: MAS Vodňanská ryba, vlastní zpracování

MAS původně působila pouze na území Blanicko – Otavského regionu, v roce 2007 se její působení rozšířilo i na území mezi Otavou a Vltavou. Sdružení právnických osob, živnostníků, podnikatelů a nadací bylo vytvořeno pro získání společných cílů, jako jsou například péče o kulturní a hospodářský rozvoj regionu, zajištění propagace regionu nebo zajištění spolupráce z EU (MAS Vodňanská ryba 2014). Na konkrétních projektech spolupracuje MAS Vodňanská ryba s okolními místními akčními skupinami. Například projekt „Zdraví nás baví“ realizuje ve spolupráci s MAS Rozkvět zahrady jižních Čech a MAS Blanický les – Netolicko.

Prostřednictvím této MAS je město Vodňany členem také dalšího zájmového sdružení právnických osob - Národní sítě Zdravých měst České republiky. Členem projektu Zdravé město je od roku 2013.

Co se týče spolupráce města formou public private partnership, Vodňany tuto formu spolupráce plánují ve svém programu rozvoje města již od roku 2011. Předmětem této spolupráce se má stát revitalizace lesoparku za střední rybářskou školou. Město ve svém programu plánuje oslovení soukromého i veřejného sektoru, konkrétněji střední rybářskou školu, Výzkumný ústav rybářský a hydrobiologický s městem, popřípadě soukromého investora. Podle posledních dostupných informací oslovilo město se svým plánem miliardáře Karla Komárka a jeho nadaci Proměny, jenž pomáhá rozvoji veřejné zeleně. Nadace by měla přispět částkou jednoho milionu korun na první etapu obnovy lesoparku, tedy na přípravu

podkladů k projektu, na geologický a dendrologický průzkum a poté na organizaci architektonické soutěže. V současné době je obnoven jeden hektar lesoparku z celkových 22 ha. Na revitalizaci této části se podíleli Vodňany žijou o.s., neformální skupina re:vodňany, město Vodňany, Městské hospodářství, střední rybářská škola, FROV JU, vodňanští skauti, občané i přespolní příznivci (Program rozvoje města Vodňany 2013).

Vodňany jsou zapojeny i do spolupráce s obcemi jiných států. V současné době mají Vodňany pět partnerských měst, čtyři zahraniční a jedno domácí, a jeden partnerský mikroregion. Jde o Warberg ob der Aist v Rakousku (spolupráce byla navázána prostřednictvím euroregionu Šumava – Bavorský les již na konci roku 1999), Sieraków v Polsku (spolupráce od roku 2000), Oravský Podzámok na Slovensku (partnerská smlouva podepsána v polovině roku 2002), Zlaté Hory v České republice (spolupráce měst od poloviny roku 2004), Kisbér v Maďarsku (smlouva podepsána roku 2010) a mikroregion Vlára-Váh také na Slovensku (partnery od roku 2006). Jde především o spolupráci v oblasti kulturní výměny, dále v oblasti sportu, oslav, hasičů nebo myslivců. Setkávání partnerů se odehrává individuálně buďto ročně, jednou za dva roky či jednou za volební období. Pokud se setkání koná na území Vodňan, bývá to zejména ve dnech konání Vodňanských rybářských dnů, mají partnerská města možnost vystoupit se svými kulturními soubory. Naopak i vodňanští při svých návštěvách partnerských měst vysílají své zástupce v podobě tanečních či hudebních souborů reprezentujících město (Město Vodňany 2014).

Existuje však i jiný druh spolupráce, a to neformální. Město nemusí mít podepsanou závaznou smlouvu, aby mohlo spolupracovat s různými organizacemi. Příkladem uveďme neformální spolupráci s organizací Vodňany žijou. Vodňany žijou je občanské sdružení vzniklé v dubnu roku 2010. Jeho členové se nazývají partou mladých lidí z Vodňan, Budějovic, Prahy, Varnsdorfu a dalších českých měst a více, kteří si vzali za cíl pořádnou kulturu, kvalitní vzdělávací akce krásné město a aktivní, transparentní a odpovědnou politickou reprezentaci města Vodňany (Vodňany žijou 2014). Za své působení spolupracovali s městem Vodňany na projektu Mapa příběhů Afrodity Vodňanské, spolupřádali festival V Zátíší nebo několik filmových promítání.

Z tohoto občanského sdružení vyšla také neformální skupina re:vodňany. Re:vodňany neboli restaurace českého města nebo také architektonická dílna se spolu s městem Vodňany podílelo na revitalizaci parku V Zátíší. Dále také pořádali projekt Pochvě mapy Afrodity Vodňanské, kde lidé vyjadřovali pocity z různých částí města. Toto šetření bylo zapracováno do Programu rozvoje města Vodňany.

V neposlední řadě spolupracují Vodňany s pobočkou Fakulty rybářství a ochrany vod Jihočeské univerzity. Při svojí spolupráci se podíleli na stavbě originální naučné stezky, která má za úkol přiblížit výzkumné aktivity FROV JU. Po městě bylo rozestavěno několik soch vodních živočichů, například kovového raka či omega-3 kapra, spolu s informačními tabulemi (FROV JU 2014).

6.2 Vodňany jako regionální centrum

Jak uvádí A. Vaishar, úloha malých měst je v posledních letech velmi diskutována (Vaishar 2011). Tyto malá města mohou nabízet obyvatelům vyšší kvalitu života i pocit bezpečí. Přestože roste atraktivnost řady malých měst, pouze nejvýznamnější z nich si udrží jistý centrální význam. Právě význam města Vodňany k okolnímu venkovskému regionu bude zkoumán v následující podkapitole.

Aby si malé město udrželo svoji roli střediskového centra pro okolní obce, nemělo by se velikostí či vybaveností přibližovat obcím ve svém okolí. Předpoklady budoucí prosperity malého města mohou být v podobě ekonomické základny, dostatku pracovních příležitostí, specializovaných škol, významné poloze či lidského faktoru.

Jako kritérium hodnocení města Vodňany jako centra periferní oblasti, bylo určeno dojíždění obyvatel za zaměstnáním a školou, úroveň dopravní sítě a dopravní obslužnost.

6.2.1 Dojíždění za zaměstnáním a školou

Přestože někteří mohou vidět v životě na malém městě omezení možností či příležitostí, nemusí tomu tak být. Malá města mají mnohdy menší míru

nezaměstnanosti než jejich vlastní metropole. V tomto případě budeme zkoumat počet vyjíždějících za zaměstnáním v rámci ORP Vodňany.

Dle Sčítání lidu domů a bytů 2011 žije ve sledované oblasti ORP Vodňany celkově 11 728 obyvatel. 5 492 z nich je ekonomicky aktivní a 4 951 zaměstnaných. Z tohoto počtu 1 880 obyvatel dojíždí do svého zaměstnání. Srovnání vyjížděky různých územních jednotek je zobrazeno v tabulce číslo 10.

Tabulka 10: Srovnání vyjížděky různých územních jednotek

Územní jednotka	Vyjíždějící do zaměstnání		V rámci obce		Do jiné obce okresu	
	Číslo	Podíl (%)	Číslo	Podíl (%)	Číslo	Podíl (%)
ORP Vodňany	1 880	100%	631	33,56%	469	24,95%
Okres Strakonice	11 921	100%	4 506	37,8%	4 489	37,66%
Jihočeský kraj	122 918	100%	48 181	39,2%	48 648	39,58%
Územní jednotka	Do jiného okresu kraje		Do jiného kraje		Do zahraničí	
ORP Vodňany	633	33,67%	95	5,05%	52	2,77%
Okres Strakonice	1 601	13,43%	1 025	8,6%	300	2,51%
Jihočeský kraj	13 561	11,03%	8 829	7,18%	3 699	3,01%

zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, vlastní zpracování

V tabulce číslo 11 je zpracovaná procentuální vyjížděka obyvatelstva z obcí ORP Vodňany do zaměstnání a do škol z celkového počtu obyvatel obcí.

Tabulka 11: Vyjížděka obyvatelstva z obcí ORP Vodňany do zaměstnání a do škol

Obec	Vyjížděka (%)			Obec	Vyjížděka (%)		
	Za zaměstnáním	Do škol	Celkem		Za zaměstnáním	Do škol	Celkem
Bavorov	16,61	7,14	23,75	Libějovice	15,37	9,13	24,50
Bílsko	13,02	10,23	23,26	Měkynec	21,21	9,09	30,30
Budyně	12,77	6,38	19,15	Pivkovice	22,50	8,75	31,25
Čičenice	16,88	8,66	25,54	Pohorovice	15,28	4,17	19,44
Drahonice	18,68	7,18	25,86	Skočice	13,24	1,96	15,20
Hájek	20,00	17,14	37,14	Stožice	16,94	9,12	26,06
Chelčice	16,23	6,92	23,15	Truskovice	18,71	8,77	27,49
Krajníčko	13,19	10,99	24,18	Vodňany	15,60	6,90	22,50
Krašlovice	24,16	15,44	39,60	Celkem ROP	16,03	7,32	23,35

zdroj: Sčítání lidu, domů a bytů 2011, vlastní zpracování

Ze sledované oblasti vyjíždí do zaměstnání a do škol průměrně 23,35% obyvatelstva. To převyšuje celostátní vyjížděku 3,59%. Celostátní vyjížděka do škol činí 7,51, školní vyjížděka regionu je o něco nižší, a to 7,32 %. To je způsobeno množstvím školských zařízení v daném regionu. Kromě školských zařízení ve městě Vodňany, jež jsou popisovány výše, je v regionu zřizována mateřská škola Drahonice, Chelčice a Bavorov a Základní škola Bavorov. Nejvyšší celková vyjížděka do zaměstnání byla zaznamenána z obcí Krašovice, Pivkovic, Hájek a Měky nec, a to v rozmezí mezi 24,16 – 20 % z celkového počtu obyvatel.

6.2.2 Nabídka pracovních příležitostí

S dojížděním do zaměstnání mimo svou obec úzce souvisí i nabídka pracovních příležitostí. Konkrétně se zaměříme na nabídku zaměstnání ve správním obvodu ORP Vodňany a na zaměstnavatele, kteří zaměstnávají 50 a více zaměstnanců.

Mimo město Vodňany provozují svoji činnost pouze tři takové podniky. ZEMCHEBA s.r.o. v obci Chelčice, jež se zabývá smíšeným hospodářstvím, SEDLBAUER s.r.o. v obci Čičenice, který se specializuje na výrobu elektrických motorů, a Výrobní družstvo Lidmovice se sídlem v obci Skočice.

Město Vodňany nabízí větší škálu podniků i oborů, ve kterých mohou obyvatelé správního obvodu ORP Vodňany najít uplatnění. Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele patří Vodňanská drůbež a.s., A.Pöttinger spol. s.r.o. nebo Laminar Medica (CE) s.r.o. Mezi významné zaměstnavatele patří i samotné město Vodňany. Podrobnější přehled ekonomických subjektů působících na Vodňansku je v příloze číslo 6 včetně činnosti podniků.

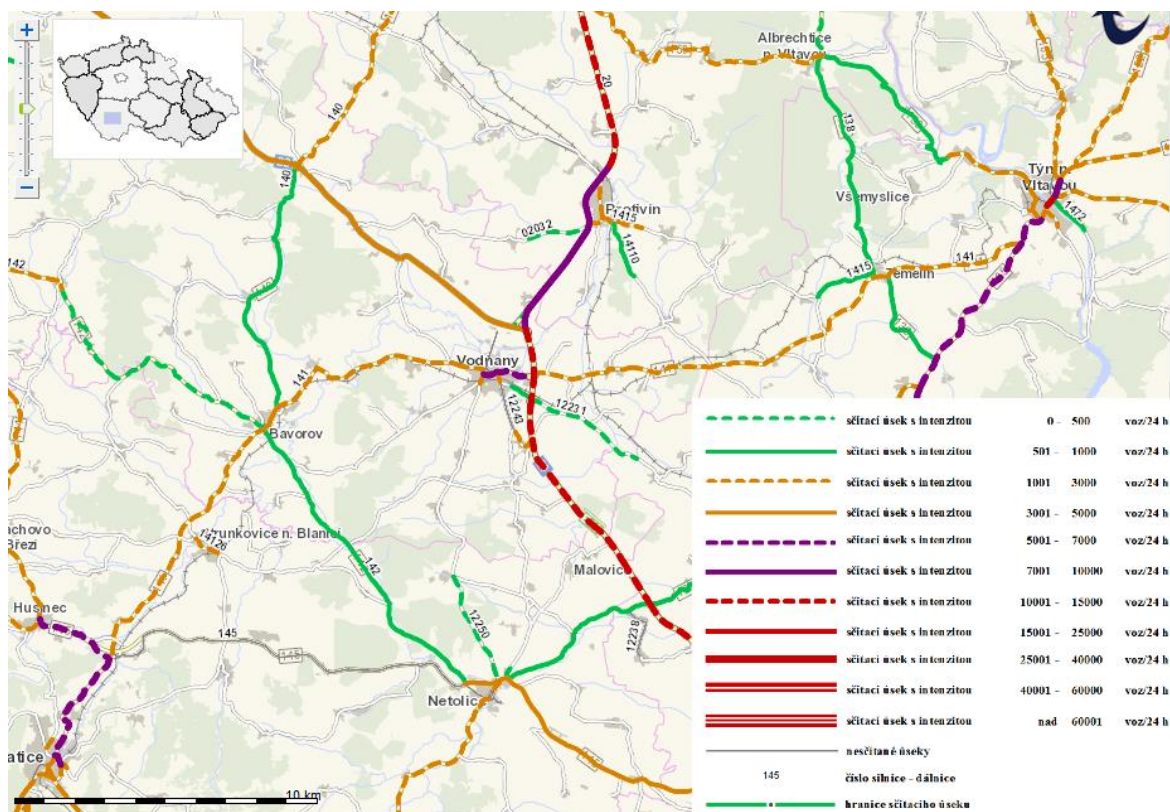
V tomto roce se mohl ve městě objevit nový zaměstnavatel, který sliboval obyvatelům Vodňanska až 500 nových míst. Byla jím rakouská firma Schweighofer, která oslovila město Vodňany s žádostí o postavení dřevozpracujícího závodu. Investice měla být ve výši 4 miliard korun. Město Vodňany proto vypsal o referendum vyslovení souhlasu s výstavbou. Jelikož se referenda nezúčastnilo požadovaných 35 % oprávněných voličů, stalo se tak nezávazné. Radnice poté vyslovila nesouhlas s výstavbou nové pily.

6.2.3 Dopravní síť a dopravní obslužnost

Fungující dopravní síť je jedním z předpokladů pro správný rozvoj regionu a obcí. Zde bude zkoumána úroveň dopravní sítě ve správním obvodu ORP Vodňany.

Ve správním obvodu ORP Vodňany je velmi hustá silniční síť, kde převažují především silnice III. třídy a místní komunikace. Tyto komunikace jsou ve velmi špatném stavu, a to vlivem jejich stáří. Dále zde vedou silnice I. a II. třídy, které jsou kapacitně velmi vytížené. Jedním z podstatných silničních tahů je například trasa České Budějovice – Vodňany – Písek – Příbram – Praha nebo Vodňany – Strakonice – Klatovy - Plzeň. Na obrázku číslo 3 je zobrazen stav dopravní vytíženosti na Vodňansku dle Celostátního sčítání dopravy 2010. Bohužel aktuálnější data nejsou k dispozici.

Obrázek 3: Celostátní sčítání dopravy 2010 - Vodňansko



zdroj: Celostátní sčítání dopravy 2010

Z Celostátního sčítání dopravy 2010 je patrné, že se na Vodňansku vyskytuje i úsek s dopravní vytížeností přes 10 001 aut denně. Z tohoto důvodu byl

na okraji města vybudován silniční obchvat, čím se hustá doprava vyhne historickému centru města Vodňany.

Přes Vodňansko dále vede celostátní železniční trať Plzeň – České Budějovice se zastávkou na důležitém železničním uzlu Číčenice a další dvě regionální železniční tratě Číčenice – Volary a Dívčice – Netolice. Tyto tratě jsou využívány především pro denní dojížďku za zaměstnáním v rámci regionu. Mezi dopravní sítí by mohlo být zařazeno i chelčické letiště, které bylo v minulosti využíváno pro práškování plodin. V současné době je však mimo provoz a v užívání Chelčického družstva.

Co se týče dopravní obslužnosti, k její analýze ve správním obvodu ORP Vodňany byly využita data z webových stránek jizdirady.cz (Jizdirady.cz (2014)). Pro testování byl vybrán běžný pracovní den, konkrétně pondělí mimo dobu letních prázdnin, kdy mohou být některé spoje omezeny. Bylo testováno pouze přímé spojení bez přestupu z vybraných obcí do města Vodňany mezi šestou hodinou ranní a půlnocí. Podrobnosti v tabulce číslo 12.

Tabulka 12: Dopravní obslužnost obcí ve správním obvodu ORP Vodňany

Obec	Čestnost	Vlak	Autobus	Obec	Čestnost	Vlak	Autobus
Bavorov	29	Ano	Ano	Krašovice	5	Ne	Ano
Bílsko	3	Ne	Ano	Libějovice	20	Ne	Ano
Budyně	1	Ne	Ano	Měky nec	3	Ne	Ano
Číčenice	22	Ano	Ano	Pivkovice	3	Ne	Ano
Drahonice	13	Ne	Ano	Pohorovice	2	Ne	Ano
Hájek	7	Ne	Ano	Skočice	11	Ne	Ano
Chelčice	5	Ne	Ano	Stožice	3	Ne	Ano
Krajníčko	3	Ne	Ano	Truskovice	5	Ne	Ano

zdroj: Jizdirady.cz, vlastní zpracování

Z dané analýzy se dá usoudit, že obce správního obvodu ORP Vodňany nemají nejlepší dopravní obslužnost. Je zde vidět například opomíjená obec Budyně, ze které se obyvatelé obce dostanou pomocí veřejné dopravy pouze jedenkrát za den a jsou tak odkázáni na vlastní dopravní prostředky. Dále stojí za zmínku obec Chelčice, která má ke své velikosti a blízkosti k Vodňanům

(419 obyvatel, 3,5 km od Vodňan) také nepřiměřeně malé množství dopravních spojů.

Překvapivé množství dopravních spojů pomocí veřejné dopravy má obec Libějovice. Je to způsobeno její polohou na autobusové trase České Budějovice – Vodňany. Z tohoto samého důvodu (umístění na trase Vodňany – Strakonice) jsou častěji obsluhovány i obce Drahonice a Skočice.

Železniční trať vede ve správním obvodu ORP Vodňany pouze obcemi Bavorov a Číčenice. Z tabulky je zřejmé, že jsou tyto obce obslouženy nejkvalitněji. To se týká i pozdějších večerních hodin a víkendů.

V pracovní dny, kdy se obyvatelé musejí přepravovat za prací, se dá dopravní obslužnost považovat v některých obcích za velmi nedostačující. Jak již bylo zmíněno, mnoho obyvatel je tak odkázáno na vlastní dopravní prostředky či zdoluhavé přestupy. Víkendová obslužnost se dá považovat téměř za nulovou. Kromě vlaků obsluhující obce Číčenice a Bavorov, jezdí autobusy zřídka na trase Vodňany – České Budějovice, a jednou za celý víkend na trase Vodňany – Strakonice. Obyvatelé mimo tyto trasy se do ORP Vodňany ani okolních větších měst nedostanou v žádném čase.

Městská hromadná doprava není provozována v celé oblasti ORP Vodňany.

6.3 Regionální rozvoj

V minulé podkapitole byla rozebírána otázka, zda je město Vodňany schopno plnit svoji úlohu regionálního centra pro okolní obce. Tato kapitola bude v návaznosti na předchozí kapitoly pokračovat, tentokrát ve schopnosti Vodňan zapojovat se programů rozvoje venkova, možnosti financování projektů, schopnosti čerpat finanční prostředky či jen využít svých příležitostí.

6.3.1 SWOT analýza

Pro identifikování silných a slabých stránek či příležitostí a hrozeb Vodňanska bude využita SWOT analýza. Budou zde zpracovány faktory mající vliv na rozvoj regionu. Tato metoda je nezbytností při dlouhodobém či střednědobém strategickém plánování. Zpracování strategického plánu pro rozvoj obce a jejího

venkova zlepšuje šance na získání vnějších zdrojů, zejména pak dotací. SWOT analýza bude rozdělena na několik dílčích analýz, na část zabývající se technickou infrastrukturou a veřejnou dopravou, ekonomikou a podnikáním, životním prostředím, cestovním ruchem a část týkající se sportu a kulturního vyžití na Vodňansku. SWOT analýza je vypracována na základě samostatného sběru dat z dané oblasti, rozboru udržitelného rozvoje územní (Územně analytické podklady Vodňanska 2013) a podle potřeb zpracovaných v programu rozvoje města Vodňany (Program rozvoje města Vodňany 2013).

Technická infrastruktura a veřejná doprava

Silné stránky:

- důležitý železniční uzel Číčenice
- železniční trať Plzeň – České Budějovice
- velmi hustá dopravní síť
- napojení na čistírnu odpadních vod ve většině obcí
- kvalitní pokrytí signálem mobilních operátorů

Slabé stránky:

- poměrně nekvalitní silnice II. a III. třídy
- nedostatek parkovacích míst v obcích
- špatná dopravní obslužnost některých obcí
- zrušení vlakového spojení Číčenice – Týn nad Vltavou

Příležitosti:

- přesunutí nákladní dopravy na železnici
- zlepšení veřejné hromadné dopravy v rámci celého zkoumaného území
- vybudování čistíren odpadních ve všech obcích
- získání finančních prostředků z dotací

Hrozby:

- nedostatek finančních prostředků na obnovu dopravní infrastruktury
- zastaralé rozvody kanalizace a vody

Ekonomika a podnikání

Silné stránky:

- dostatek pracovních příležitostí
- tradice v rybníkářství a distribuce ryb
- distribuce tradičních produktů ovocnářství a zelinářství
- existence velkých podniků zaměstnávajících množství obyvatel z Vodňanska

Slabé stránky:

- roztržitost vlastnictví pozemků pro výkup nových lokalit pro podnikatelské a výrobní plochy
- malé množství pracovních příležitostí pro absolventy vysokých škol a univerzit

Příležitosti:

- využití programů EU pro rozvoj podnikání
- podpora malých a středních podniků
- využití opuštěných areálů zemědělské a průmyslové výroby

Ohrožení:

- odchod zahraničních investorů do jiných oblastí
- nedostatek kvalifikovaných pracovníků ve výrobě a službách

Životní prostředí

Silné stránky:

- v území se nenacházejí žádné velké zdroje znečištění
- postupná obnova zaniklých vodních ploch v rámci rybníčních soustav

Slabé stránky:

- neuspokojivá kvalita ovzduší vlivem nárůstu dopravy včetně zvyšujícího se hluku
- výskyt radonového rizika na velké části území
- nevhodně umístěná zástavba v záplavovém území
- při silných deštích velká pravděpodobnost záplav

Příležitosti:

- zvýhodnění obyvatel, kteří třídí odpad
- vybudování obchvatů mimo města o obce
- řízení rozlivů v oblasti při povodních

Ohrožení:

- zvýšení intenzity automobilové dopravy
- nárůst hluku z důvodu dopravy

Cestovní ruch

Silné stránky:

- dobré podmínky pro cykloturistiku
- poutní místo Lomec – Kostel Jména Panny Marie
- památková zóna měst Vodňany a Bavorov
- známé rybníkářské soustavy
- dochovaná zřícenina hradu Helfenburk

Slabé stránky:

- slabá kapacita ubytovacích zařízení
- nedostatek koupališť
- poloha mimo hlavních turistickou trasu

Příležitosti:

- vytvoření zázemí pro turisty
- propagace regionu
- zřízení vodních ploch vhodných ke koupání

Ohrožení:

- omezování některých spojů veřejné dopravy
- chátrání některých kulturních či historických památek

Sport a kulturní vyžití

Silné stránky:

- dodržování tradic
- každoroční pořádání Vodňanských rybářských dnů

Slabé stránky:

- útlum společenského života
- nedostatek kulturních akcí
- stav sportovišť

Příležitosti:

- rozvoj kultury – v místní struktuře sídel
- vybudování nových cyklo a vycházkových tras
- využití dotačních programů na financování nových hřišť

Ohrožení:

- malá medializace konaných akcí
- absence venkovního centra
- údržba sportovních areálů

(vlastní sběr dat, Územně analytické podklady Vodňanska 2013, Program rozvoje města Vodňany 2013).

6.3.2 Potencionální možnosti rozvoje

Na základě zjištěných poznatků ze SWOT analýzy Vodňan a jejího okolí a vlastního šetření včetně rozboru Strategického plánu města, zde budou shrnuty hlavní priority rozvoje této oblasti. Navržené priority odrážejí potřeby venkovské oblasti v okolí Vodňan a města samotného.

Ve studované oblasti je jedním z největších nedostatků, a tím i možnost pro rozvoj, právě technická infrastruktura a veřejná doprava. Je zde potřeba podpořit a zajistit jejich zlepšení. Především pak zajistit dopravní obslužnost do okolních obcí a vyplnit mezery stávajících spojů veřejné dopravy. Byla by to možnost zvýšení atraktivity celého okolí i bydlení na venkovských sídlech. S tím úzce souvisí i potencionál zlepšení dopravní sítě na Vodňansku. Místní komunikace jsou v nedostačujícím stavu a vyžadují časté opravy. Řešením by bylo vybudování obchvatů mimo zastavěná území měst a obcí. Příkladem je absence obchvatu na hlavním tahu Vodňany – Prachatice, kde jsou nákladní i osobní automobily nuceny projíždět centrem Vodňan. Výstavbou by byl vyřešen i současný problém

narůstajícího hluku. Hrozbou pro zkoumanou oblast jsou také časté povodně. Mezi hlavní priority by tedy měly být zařazena i nová protipovodňová opatření.

Město Vodňany by se také mělo zaměřit na rozvoj zaměstnanosti a podporu podnikání. Přestože Vodňany v současné době nabízí množství pracovních pozic i pro své okolí, měla by zde být větší podpora zahraničních investorů. Příkladem je již zmiňovaná a neuskutečněná výstavba dřevozpracujícího závodu. Město by měl využít možnosti vytvoření více pracovních míst svým obyvatelům. V oblasti jsou také příležitosti k využití opuštěných areálů zemědělské a průmyslové výroby. Například bývalá cihelna v obci Stožice, která je nyní využívána jako skládka odpadu.

Oblast Vodňanska má ideální podmínky pro rozvoj cestovního ruchu. V okolí se nachází mnoho kulturních i přírodních krás. Podpora by se měla zaměřit na rozvoj jak místní každodenní, tak víkendové rekreace. Zvýšení cestovního ruchu zlepšuje ekonomiku oblasti i vytváření nových pracovních míst. Město Vodňany by se tak mělo zaměřit prvořadě na propagaci svého regionu a jeho okolí. Ve strategickém plánu města byl pak zpracován návrh turistického zařízení zaměřeného na rybářství a podpora aktivit cestovního ruchu orientovaného na rybářství (Program rozvoje města Vodňany 2013).

V oblasti podpory kultury a sportu je v okolí Vodňanska mnoho příležitostí, na které by se dalo zaměřit. Patří mezi ně revitalizace stávajících sportovišť, stavba nových dětských hřišť, vytvoření nové sítě naučných stezek nebo již dlouho nevyřešená otázka kolem možnosti letního koupání. Jedním z řešení by mohlo být oživení kempu v obci Pražák a dříve využívaného rybníku Záhoráku.

Podstatnou oblastí, na kterou by se Vodňany měly více zaměřit v rámci rozvoje regionu, je spolupráce s jinými obcemi a spolky se zaměřením se na společné plány a cíle. Vodňany by ku příkladu mohly zvážit možnost zapojení se do spolupráce v rámci euroregionu Šumava. V tomto euroregionu je již zapojena obec Chelčice spadající do oblasti Vodňanska.

6.3.3 Uskutečněné projekty v rámci rozvoje oblasti Vodňanska

Většina obcí sledované oblasti je zaregistrována jako člen nějaké dobrovolné organizace sdružující obce za účelem společného postupu v zájmu rozvoje regionu. Je to jeden ze způsobů získání finančních prostředků k dosažení společných cílů. V této kapitole budou představeny konkrétní projekty v oblasti Vodňanska, pro které se podařilo získat potřebné finanční prostředky a úspěšně je tak realizovat.

Rok 2013

Cyklostezka Po Trubách; vyhlášovatel: ROP NUT II Jihozápad, podpořeno ve výši 4 204 087 Kč, podíl města 741 897,75 Kč

Rekonstrukce účelových komunikací obce Chelčice pro potřeby cestovního ruchu; vyhlášovatel ROP NUTS II Jihozápad, podpořeno ve výši 4 457 191 Kč

Rok 2012

Digitalizace kina ve Vodňanech; vyhlášovatel: SF ČR pro podporu a rozvoje české kinematografie, podpořeno ve výši 300 000 Kč, podíl města 1 252 950 Kč

Rok 2011

Lezecká stěna ve Vodňanech; vyhlášovatel: GP Rozvoj infrastruktury podporující zážitkovou turistiku, podpořeno ve výši 100 000 Kč, podíl města 80 000 Kč

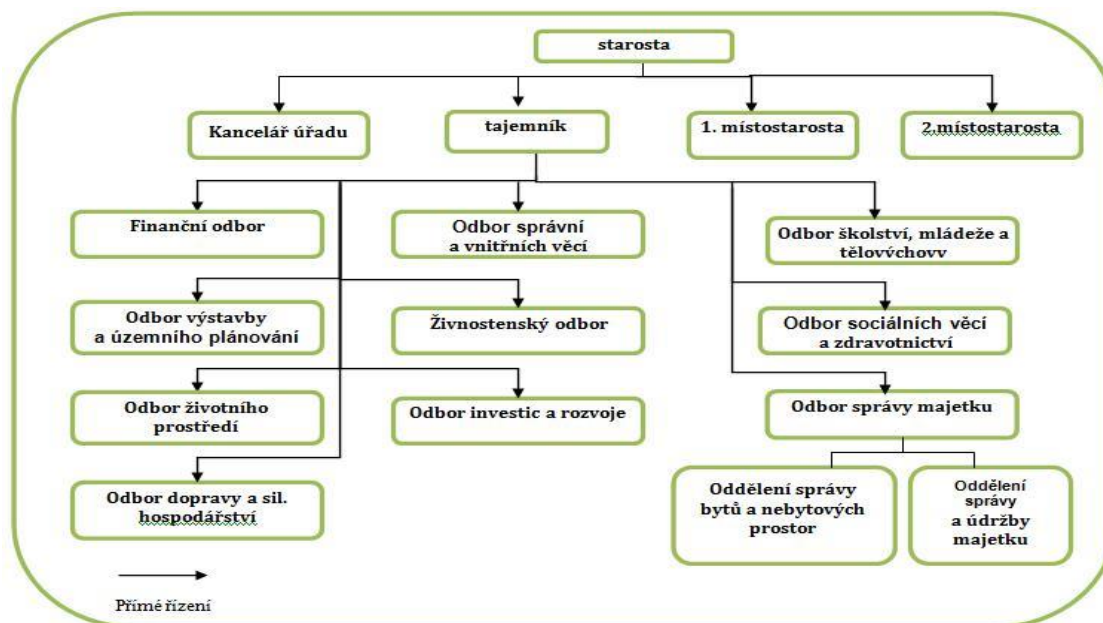
7 Dopady reformy územní veřejné správy

Město Vodňany plní svou roli obce s pověřenostním obecním úřadem a zároveň obce s rozšířenou působností od 1. ledna 2003. Do územního obvodu města, ve kterém městský úřad vykonává svou základní působnost, spadají tato katastrální území: Čavyně, Hvožd'any, Křtětice, Radčice, Újezd a Vodňany. Území, ve kterých obec vykonává státní správu, budou rozebírány v podkapitolách níže.

7.1 Městský úřad Vodňany

Městský úřad je tvořen starostou, místostarostou, tajemníkem a dalšími zaměstnanci. V jeho čele stojí starosta města, ve městě Vodňany jím je v současné době ing. Viktor Blaščák. Spolu s ním tvoří místostarostové a tajemník vedení městského úřadu. Městský úřad je dále členěn do odborů a oddělení. Schéma organizační struktury Městského úřadu Vodňany je zakresleno na obrázku číslo 4.

Obrázek 4: Organizační struktura Městského úřadu Vodňany

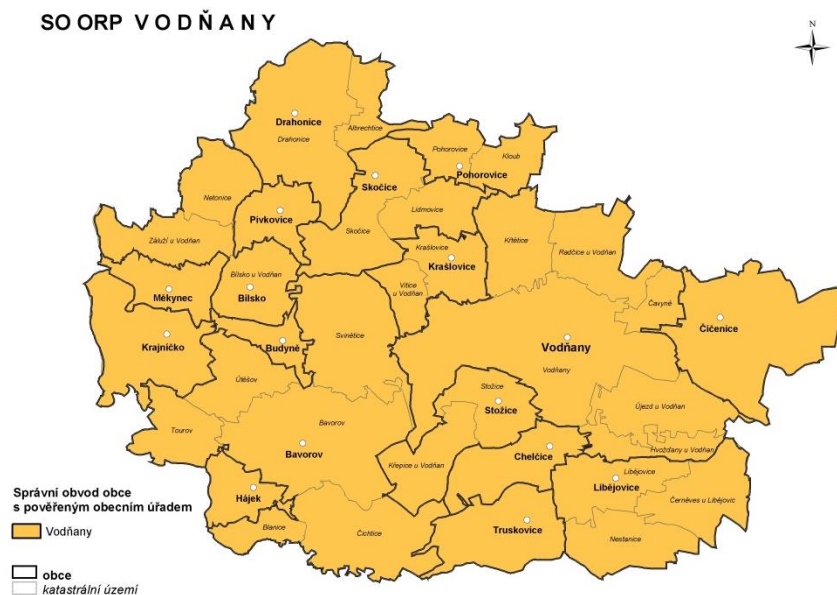


Zdroj: Oficiální stránky města Vodňany, vlastní zpracování

Na obrázku číslo 5 je zobrazen správní obvod města Vodňany jako obce s rozšířenou působností. Toto území je vymezeno obcemi Bavorov, Bílsko, Budyně, Čičenice, Drahonice, Hájek, Chelčice, Krajníčko, Krašovice, Libějovice,

Měky nec, Pivkovic e, Pohorovic e, Skočic e, Stožic e, Truskovic e, Vodňany. Stejný správní obvod platí i v případě Vodňan jako obce s pověřeným obecním úřadem.

Obrázek 5: Obec s rozšířenou působností Vodňany



zdroj: Oficiální stránky města Vodňany

Toto vymezení území se dále vztahuje na správní obvod stavebního úřadu a úřadu územního plánování města Vodňan, na správní obvod stavebního úřadu pro vodní stavby, speciálního stavebního úřadu pro vodní stavby, silničního správního úřadu a speciálního stavebního úřadu pro silnice II. a III. tříd, speciálního stavebního úřadu pro místní komunikace a veřejně přístupné účelové komunikace i pro silničního správního úřadu pro místní komunikace a veřejně přístupné účelové komunikace. Jedinou výjimkou je zde správní obvod matričního úřadu města Vodňany. Do něj spadají pouze obce Čičenice, Drahonice, Chelčice, Krašovice, Libějovice, Pohorovice, Skočice, Stožice, Truskovice a Vodňany. Zbylé obce spadají pod matriku Městského úřadu v Bavorově.

Další oblast veřejné správy, která spadá pod ORP Vodňany, je finanční úřad a úřad práce. Za dalšími službami veřejné správy již musí obyvatelé dojíždět, zpravidla do bývalého okresního města Strakonice. Zde je k nalezení katastrální úřad, okresní správa sociálního zabezpečení, okresní soud včetně okresního státního zastupitelství a hygienická stanice.

7.2 Dopady reformy územní veřejné správy na ORP Vodňany

V této podkapitole bude věnována pozornost konkrétním cílům reformy a jejich naplnění či nenaplnění. Jak již bylo zmíněno výše, mezi cíle reformy patří snaha přiblížit služby blíže k občanům, lepší dostupnost, zjednodušení a ztransparentnění jednotlivých byrokratických výkonů, snaha o snížení celkového počtu úředníků či nákladů na byrokracii a vytvořit správní obvody do 15 000 obyvatel.

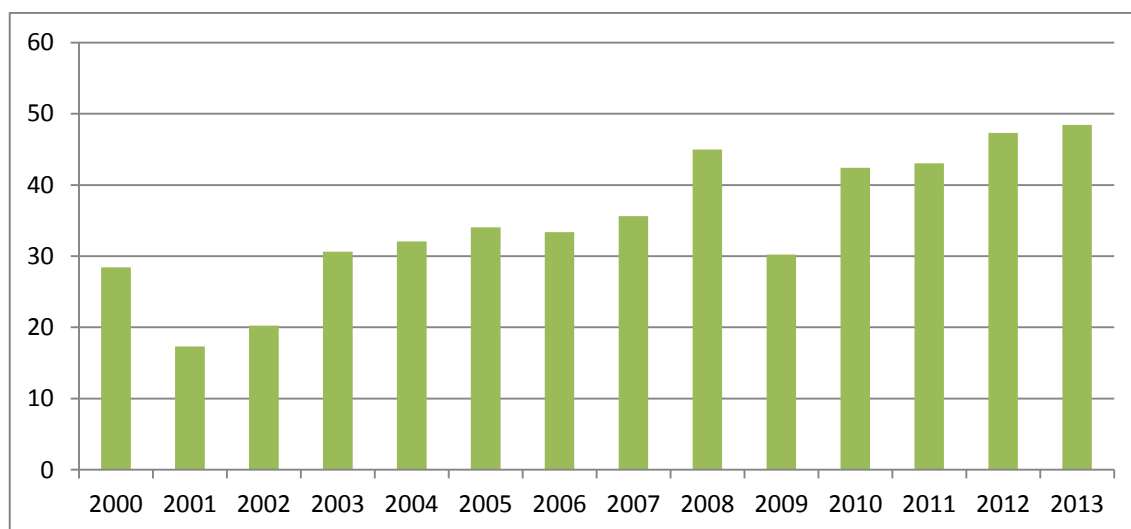
Jako první bude zkoumána snaha o přiblížení služeb blíže obyvatelů, zprostředkování lepší dostupnosti. Budeme tento fakt brát obecně dle vzdálenosti a dostupnosti jednotlivých služeb pro občana. Vzdálenost jednotlivých obcí spadajících v současné době pod ORP Vodňany jsou zpracovány v příloze číslo 7.

Ne vždy lze každému vyjít vstříc a každému službu přiblížit. Je třeba zohlednit fakt, že některé obce na okrajích ORP mohou být blíže k bývalému okresnímu městu než k nově zřízené ORP. Na území Vodňanska tomu tak ale není. Pro všechny obyvatele tohoto území se zřízením ORP Vodňany zkrátila doba dojíždění za jednotlivými službami. Z přílohy číslo 7 je patrné zkrácení průměrné vzdálenosti dojíždění z 22,98 km (průměrná vzdálenost obcí od okresního města) na 8,01 km (průměrná vzdálenost obcí od ORP). Cíl lepší dostupnosti služeb obyvatelům byl tedy v případě Vodňanska splněn. Pro představu, průměrná vzdálenost do krajského města České Budějovice činí pro obyvatele oblasti Vodňanska 38,22 km. Cíl lepší dostupnosti služeb obyvatelům byl tedy v případě Vodňanska splněn.

Dalším cílem reformy územní veřejné správy bylo rozdělení správních obvodů na takové oblasti, aby nepřesahovaly počet 15 000 obyvatel. Okres Strakonice byl rozdělen na územní obvody tří obcí s rozšířenou působností - ORP Blatná, ORP Strakonice a ORP Vodňany. Podle údajů z Českého statistického úřadu k 31. prosinci 2012 žilo ve spádové oblasti ORP Vodňany na území o rozloze 17 921 ha celkem 11 670 obyvatel. Pod ORP Blatná spadalo k tomuto datu 13 883 obyvatel a pod ORP Strakonice dokonce 45 154 obyvatel. V případě Vodňanska byl tedy tento cíl splněn. Pouze ORP Strakonice značně přesahuje hranici 15 000 obyvatel.

Důvodem k reformě územní veřejné správy bylo také snížení počtu úředníků a současně s tím snížení nákladů na veřejnou správu. V grafu číslo 2 jsou zobrazeny výdaje na veřejnou správu ve městě Vodňany v letech 2000 až 2013 v milionech.

Graf 2: Výdaje na veřejnou správu v letech 2000 - 2013 v milionech



Zdroj: Rozpočet obce, vlastní zpracování

I přestože bychom uvážili zvyšující se ceny a nárůst platů úředníků v letech, z tohoto vývoje výdajů na veřejnou správu vyplývá, že ve Vodňanech po zřízení obce s rozšířenou působností v roce 2003 nenastalo předpokládané snížení výdajů. Ve městě Vodňany ani ke snížení výdajů dojít nemohlo, protože jako obec převzala od roku 2003 nové pravomoci a novou agendu. Naopak je zde patrný nárůst výdajů v roce 2003 o víc jak 10 milionů korun.

8 Závěr

Diplomová práce si kladla za cíl ukázat specifické rysy malého města na příkladu města Vodňany. Práce byla rozdělena na tři části, přičemž každá část se zabývala jiným okruhem otázek.

V první části bylo zkoumáno formování a činnost samosprávných orgánů malého města. Na volbách do zastupitelstev města Vodňany v roce 2002, 2006 a 2010 byly dokazovány specifické rysy malého města, jako jsou velký počet nestraníků na kandidátních listinách či netypické povolební koalice. Z pohledu stranické příslušnosti kandidovalo v letech 2002 73,7% nestraníků, v roce 2006 81,73% nestraníků a v posledních komunálních volbách v roce 2010 dokonce 83,93% nestraníků. Z těchto výsledků je tedy zřejmé, že volby do zastupitelstev na malých městech by se neobešly bez kandidatury osob bez politické příslušnosti. Je zde také výrazný počet nezávislých kandidátů, jenž se pohybuje těsně pod hranicí 30%. Co se týče povolebních koalic, město Vodňany potvrzuje trend malých měst, ve kterých se uzavírají koalice, jež by na parlamentní úrovni nepřicházely v úvahu. Jako příklad může být uvedena koalice uzavřená po volbách v roce 2010, jež byla složena z volebních stran Vodňany – město krále Jana Lucemburského (středopravicová strana), Vodňany pro změnu (pravicová strana) a ČSSD. Na malých městech hrají větší roli meziosobní vztahy a vazby, tradice či místní osobnosti než politické vymezení a ideologie.

Druhá část diplomové práce zpočátku zkoumala zapojení města Vodňany do horizontální spolupráce obcí. Vodňany jsou zapojeny převážně jen do tradičních sdružení, jako je Svaz měst a obcí České republiky, Svaz měst a obcí Jihočeského kraje, Svaz měst a obcí okresu Strakonice atd. Vodňany neprojevují přílišnou aktivitu ani ve srovnání s okolními obcemi. Příkladem může být sousední obec Chelčice, která na rozdíl od Vodňan je členem v Euroregionu Šumava či v občanském sdružení Rozkvět zahrady jižních Čech. Iniciátorem bylo město pouze při vytváření občanského sdružení MAS Vodňanská ryba a při spolupráci se zahraničními partnerskými městy. Jedním z doporučení by tedy byla větší iniciativa města a snaha zapojení alespoň do Euroregionu Šumava.

Dále v této části byla zkoumána úloha města Vodňany jako regionálních centra. Kritéria hodnocení byly v tomto případě dojíždění obyvatel za zaměstnáním a školou, úroveň dopravní sítě a dopravní obslužnost. Ze sledované oblasti vyjíždí do zaměstnání a do škol průměrně 23,35% obyvatelstva. To převyšuje celostátní vyjížd'ku 3,59%. Celostátní vyjížd'ka do škol činí 7,51, školní vyjížd'ka regionu je o něco nižší, a to 7,32 %. To je způsobeno množstvím školských zařízení všech typů provozovaných ve městě Vodňany. Co se týče nabídky pracovních příležitostí, působí ve městě Vodňany množství podniků poskytující obyvatelům zaměstnání. V této oblasti tedy Vodňany slouží jako dostačující centrum pro okolní obce. Přesto by město mohlo zapracovat na lepší spolupráci se zahraničními investory, kteří by obyvatelům Vodňanska nabídli nové pracovní příležitosti. Příkladem neúspěchu v této oblasti je zamítnutí stavby dřevozpracujícího závodu, jež obyvatelům sliboval až 500 nových míst. Posledním hodnotícím kritériem byla dopravní obslužnost obcí spadajících do obvodu ORP Vodňany. Z dané analýzy lze usoudit, že tuto úlohu plní Vodňany jen částečně. Jsou zde vidět opomíjené obce, ze kterých vyjíždí denně pouze jeden jediný dopravní spoj. Mnoho obyvatel této oblasti tak odkázáno na vlastní dopravní prostředky či zdoluhavé přestupy. Víkendová obslužnost se dá považovat téměř za nulovou. Studium ukázalo, že i přes skutečnost, že město Vodňany splňuje úlohu periferního centra pro své okolí v některých zkoumaných oblastech, je zde mnoho prostoru pro postupné zlepšování.

Na tuto část dále nazývá regionální rozvoj, kde byly pomocí SWOT analýzy hledané slabé stránky studované oblasti Vodňanska a příležitosti, ve kterých se tato oblast může dále rozvíjet. Mezi potenciální možnosti rozvoje této oblasti může být zařazena technická infrastruktura a veřejná doprava, kdy jedním z řešení by bylo vybudování nového silničního obchvatu. Město Vodňany by se také mělo zaměřit na rozvoj zaměstnanosti a podporu podnikání, jak již bylo zmíněno konkrétně na podporu zahraničních investorů a příležitosti k využití opuštěných areálů zemědělské a průmyslové výroby. Oblast Vodňanska má také ideální podmínky pro rozvoj cestovního ruchu a přilákání nových turistů, s čímž úzce souvisí i zlepšování ekonomiky dané oblasti. Dále jsou zde možnosti podpory kultury a sportu v jednotlivých obcích regionu. Některá z těchto doporučení již byla vypracována ve strategických plánech rozvoje města

(Program rozvoje města Vodňany 2013) a rozboru udržitelného rozvoje územní ORP Vodňany (Územně analytické podklady Vodňanska 2013).

Třetí úsek empirické části se zabýval dopadem reformy územní veřejné správy na město Vodňany. Tyto dopady byly zkoumány na snaze splnit cíle reformy na konkrétních příkladech. Jedním z cílů byla snaha o přiblížení služeb blíže obyvatelům. Z analýzy vyplývá, že všem obyvatelům sledovaného území se zkrátila doba dojíždění za jednotlivými službami. Průměrná vzdálenost dojíždění za službami úřadů se zkrátila z 22,98 km na 8,01 km. Dalším cílem reformy bylo rozdělení správních oblastí na území do 15 000 obyvatel. Při rozdělování okresu Strakonice vznikla spádová oblast ORP Vodňany s celkovým počtem 11 670 obyvatel. Tento cíl byl tedy splněn. Posledním sledovaným cílem bylo snížení nákladů na veřejnou správu. Z analýzy vyplynulo, že pro město Vodňany nedošlo ke snížení těchto výdajů, ale naopak k jejich nárůstu. Důvodem bylo převzetí nových pravomocí a nové agendy. S tím souvisí i nárůst zaměstnanců městského úřadu a nákladů na jejich mzdy. Studium ukázalo, že dva ze tří vybraných cílů reformy byly v oblasti ORP Vodňany úspěšně splněny. Ke snížení nákladů na veřejnou správu z důvodů rozšíření služeb v ORP dojít nemohlo. Tento cíl by musel být zkoumán na příkladu celého okresu.

9 Summary

The topic of the thesis is Small towns such as peripheral centers of rural areas. There are analyzed tree sets of issues in the empirical part: Specific characteristics of the small town in the formation and activities of local self-government in Vodňany, involvement of Vodňany to the intermunicipal cooperation, the role of municipalities as a regional center and impact of the reform of the public administration in Vodňany.

There are managed to prove specific characteristics in the number of person without political affiliation and unusual post-election coalition. By selected indicators were found that Vodňany fulfills role of peripheral centers and according to the SWOT analysis were found opportunities for future development in the monitored area. The objectives of territorial public administration reform were met in Vodňany.

Keywords: small towns, local council elections, intermunicipal cooperation, reform of the public administration

10 Seznam literatury

Administrativní registr ekonomických subjektů (2014). Dostupné z http://www.info.mfcr.cz/ares/ares_es.html.cz

Asociace pro rozvoj infrastruktury (2013). Dostupné z <http://www.asociaceppp.cz/cnt/ppp/>

Branda P. (2009). Euroregiony v České republice, komparativní analýza. *Současná Evropa*, 1/2009, s. 71 – 101.

Bubeníček V. (2010). Lokální modely demokracie v malých obcích ČR. Disertační práce. Praha: Česká zemědělská univerzita.

Celostátní sčítání dopravy (2010). Dostupné z <http://scitani2010.rsd.cz/pages/map/default.aspx>

Český statistický úřad (2013). *Statistický lexikon obcí České republiky 2013*. Praha: AMOS Typografické studio

Čmejrek J., & Bubeníček V., & Čopík J. (2010). *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. Praha: Grada Publishing a.s.

Čmejrek J., & Kopřiva R. (2007). *Základy veřejné správy*. Praha: Česká zemědělská univerzita.

Čmejrek, J. (2008). *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: alfa Nakladatelství.

Čmejrek, J., & Bubeníček V., & Luhanová M. (2006). *Politika v regionálním rozvoji. Úvod do studia*. Praha: Česká zemědělská univerzita.

Dobrovolný svazek obcí Blanicko – Otavsko (2014). Dostupné z <http://www.blanicko-otavsko.eu/region-standovy>

Dočkal V. (2004). *Ústřední pojmy regionální politiky EU*. Brno: Mezinárodní politologický ústav MU Brno.

eAGRI (2013). Dostupné z <http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/mistni-akcni-skupiny/>

FROV JU (2014). Dostupné z <http://www.frov.jcu.cz/>

Galvasová I. & kol. (2007). Spolupráce obcí jako faktor zdroje. Olomouc: Univerzita Palackého.

Jizdnirady.cz (2014). Dostupné z <http://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusymhdvse/spojeni/>

Majerová V. (2001). Český venkov 2001. Praha: Česká zemědělská univerzita.

Manuál pro rozvoj cestovního ruchu v Jihočeském kraji (2007). Dostupné z http://www.jccr.cz/media/manual_pro_rozvoj_cestovniho_ruchu/manual-pro-rozvoj-cr-v-jck_final.pdf

MAS Vodňanská ryba (2014). Dostupné z <http://www.vodnanskaryba.eu/>

Město Vodňany (2014). Dostupné z <http://www.vodnany.eu/>

Městské hospodářství Vodňany (2014). Dostupné z <http://www.mhvodnany.cz/technicke-sluzby>

Městské kulturní středisko Vodňany (2014). Dostupné z <http://www.meksvodnany.cz/kulturni-dum>

Městské muzeum a galerie Vodňany (2014). Dostupné z <http://www.muzeumvodnany.cz/muzeum-a-galerie/o-vodnanech/historie-v-datech>

Metodická podpora regionálního rozvoje (2014). Dostupné z http://www.regionalnirozvoj.cz/index.php/regiony_red.html

Ministerstvo vnitra České republiky (2014). Dostupné z <http://www.mvcr.cz/clanek/statistiky-pocty-obyvatel-v-obcich.aspx>

Ministerstvo životního prostředí (2012). Dostupné z http://www.mzp.cz/cz/mistni_agenda_21

Místní Agenda 21 (2014). Dostupné z <http://ma21.cenia.cz/Datab%3%A1zeMA21prohl%C3%AD%C5%BEen%C3%AD/Statistiky/z%C3%A1kladn%C3%ADstatistikyMA21/tabid/759/language/cs-CZ/Default.aspx>

Národní síť Místních akčních skupin České republiky (2014). Dostupné z <http://nsmacr.cz/seznam-mistnich-akcnich-skupin/>

Národní síť Zdravých měst ČR (2014). Dostupné z <http://nszm.cz/index.shtml?apc=r2087231t>

Navrátilová A. & kol. (2010). Principy a pravidla územního plánování. Brno: Ústav územního rozvoje.

Oficiální internetový portál Jihočeského kraje (2014). Dostupné z http://www.kraj-jihocesky.cz/index.php?par%5Bid_v%5D=122&par%5Blang%5D=8

Partnerská města (2013). Dostupné z <http://www.partnerskamesta.cz/o-twinningu/co-je-twinning/co-je-partnerstvi-mest-neboli-town-twinning.aspx>

Perlín R., & Kučerová S., & Kučera Z. (2010). Typologie venkovského prostoru Česka. Geografie, 115 (2), s. 161-187.

Perlín, R. (2009). Vymezení venkovských obcí v Česku. Obec a finance, 2/2009, s. 38-42.

Pomahač R., & Vidláková O. (2002). Veřejná správa. Praha: C. H. Beck.

Program rozvoje města Vodňany (2013). Dostupné z http://www.vodnany.eu/VismoOnline_ActionScripts/File.ashx?id_org=18428&id_dokumenty=434476

Průcha P. (2004). Veřejná správa a samospráva. Praha: Vysoká škola aplikovaného práva s.r.o.

Rozpočet obce (2014). Dostupné z <http://www.rozpocetobce.cz/seznam-obci/551953-vodnany>

Skokan L. (1999). Úvod do teorie geografie II. Teplice: Pedagogická fakulta UJEP v Ústí nad Labem.

Spolek pro obnovu venkova (2006). Dostupné z <http://www.spov.org/data/files/obce-hustota-pdf.pdf>

Střední rybářská škola Vodňany (2014). Dostupné z <http://www.srs-vodnany.cz/def.aspx?id=4>

Svaz měst a obcí Jihočeského kraje (2014). Dostupné z www.smojk.cz

Svaz měst a obcí České republiky (2014). Dostupné z <http://www.smocr.cz/cz/sva-z-mest-a-obci-cr/clenstvi/clensky-prispevek/default.aspx>

Svazek měst a obcí okresu Strakonice (2014). Dostupné z www.smoos-st.cz

Ústava České republiky (1992). Dostupné z <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

Územně analytické podklady Vodňanska (2013). Dostupné z <http://www.vodnany.eu/i-uplna-aktualizace-uap-orp-vodnany-vcetne-ruru-orp-vodnany/d-433079/query=udr%C5%BEliteln%C3%A9ho>

Vaishar A. & kol. (2012). Malá města – motory rozvoje jihomoravského venkova. Brno: Mendelova univerzita v Brně.

Vaishar A. (2011). Malá města – motory rozvoje venkova. In *Konkurenceschopnost a udržitelnost rozvoj malých měst a venkovských regionů v České republice*, Ježek J., & Kaňka L.; Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2011; 21-33

Vajdalová Z., & Čermák D. (2006). Spolupráce obcí – anketa ve svazcích. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky.

Veřejná databáze (2014). Dostupné z http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&pro_1_154=551953&cislatab=MOS+ZV01

Vodňany žijou (2014). Dostupné z <http://www.vodnanyzijou.cz/index.html>

Volby.cz (2014). Český statistický úřad. Dostupné z www.volby.cz

Zákon č. 248/2000 Sb. (2014). Dostupné z <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248>

Zákon č. 128/2000 Sb. (2012). Dostupné z [http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-\(obecni-zrizeni\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-(obecni-zrizeni).html)

Zákon č. 491/2001 Sb. (2014). Dostupné z <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakon.jsp?page=0&nr=491~2F2001&rpp=15#seznam>

Zákon č. 89/2012 Sb. (2014). Dostupné z <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/obcansky-zakonik>

11 Seznam tabulek, obrázků a grafů

Tabulka 1: Počet obyvatel jednotlivých obecních částí k 1. 1. 2013	32
Tabulka 2: Výsledky hlasování ve volbách do zastupitelstev obcí 2002	39
Tabulka 3: Zastupitelé dle navrhuující strany 2002	39
Tabulka 4: Výsledky hlasování ve volbách do zastupitelstev obcí 2006	41
Tabulka 5: Zastupitelé dle navrhuující strany 2006	41
Tabulka 6: Potřebné počty podpisů voličů na peticích pro volební stranu	42
Tabulka 7: Výsledky hlasování ve volbách do zastupitelstev obcí 2010	43
Tabulka 8: Zastupitelé dle navrhuující strany 2010	44
Tabulka 9: Počet získaných mandátů v letech 2002, 2006 a 2010	45
Tabulka 10: Srovnání vyjížd'ky různých územních jednotek.....	52
Tabulka 11: Vyjížd'ka obyvatelstva z obcí ORP Vodňany do zaměstnání a do škol. 52	
Tabulka 12: Dopravní obslužnost obcí ve správním obvodu ORP Vodňany	55
Obrázek 1: Administrativní členění Jihočeského kraje k 1. 1. 2013	29
Obrázek 2: Schéma samosprávy města Vodňany	37
Obrázek 3: Celostátní sčítání dopravy 2010 - Vodňansko	54
Obrázek 4: Organizační struktura Městského úřadu Vodňany	63
Obrázek 5: Obec s rozšířenou působností Vodňany	64
Graf 1: Členové MAS Vodňanská ryba	49
Graf 2: Výdaje na veřejnou správu v letech 2000 - 2013 v milionech	66

12 Seznam příloh

Příloha 1: Struktura území ČR.....	77
Příloha 2: Přehled krajských územních samospráv a ORP	77
Příloha 3: Právní formy spolupráce obcí.....	78
Příloha 4: Vývoj počtu obyvatel 2003 – 2013 ve Vodňanech.....	79
Příloha 5: Počet podnikatelských subjektů dle převažující činnosti zaregistrovaných k 31. 12. 2013 ve městě Vodňany	79
Příloha 6: Přehled všech ekonomických subjektů (právnických osob) s 50 a více zaměstnanci.....	80
Příloha 7: Vzdálenost obcí z ORP Vodňany do jednotlivých měst.....	80

13 Přílohy

Příloha 1: Struktura území ČR

Statut sídel	Počet sídel
Obce do 15 000 obyvatel celkem	6 165
Města do 15 000 obyvatel	515
Neměstské obce do 15 000 včetně městysů a vojenských újezdů	5 650

zdroj: data ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 2: Přehled krajských územních samospráv a ORP

Kraj	Obce s rozšířenou působností
Hl. město Praha	
Středočeský kraj	Benešov, Vlašim, Votice, Beroun, Hořovice, Kladno, Slaný, Kolín, Český Brod, Kutná Hora, Čáslav, Mělník, Kralupy nad Vltavou, Neratovice, Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Nymburk, Lysá nad Labem, Poděbrady, Brandýs nad Labem, Říčany, Černošice, Příbram, Dobříš, Sedlčany, Rakovník
Jihočeský kraj	České Budějovice, Trhové Sviny, Týn nad Vltavou, Český Krumlov, Kaplice, Dačice, Jindřichův Hradec, Třeboň, Milevsko, Písek, Prachatice, Vimperk, Blatná, Strakonice, Vodňany, Soběslav, Tábor
Plzeňský kraj	Domažlice, Horšovský Týn, Horažďovice, Klatovy, Sušice, Blovice, Nepomuk, Přeštice, Stod, Plzeň, Kralovice, Nýřany, Rokycany, Stříbro, Tachov
Karlovarský kraj	Aš, Cheb, Mariánské Lázně, Karlovy Vary, Ostrov, Kraslice, Sokolov
Ústecký kraj	Děčín, Rumburk, Varnsdorf, Chomutov, Kadaň, Litoměřice, Lovosice, Roudnice nad Labem, Louny, Podbořany, Žatec, Litvínov, Most, Bílina, Teplice, Ústí nad Labem
Liberecký kraj	Česká Lípa, Nový Bor, Jablonec nad Nisou, Tanvald, Železný Brod, Frýdlant, Liberec, Jilemnice, Semily, Turnov
Královehradecký kraj	Hořice, Jičín, Nová Paka, Hradec Králové, Nový Bydžov, Broumov, Jaroměř, Náchod, Nové Město nad Metují, Dobruška, Kostelec nad Orlicí, Rychnov nad Kněžnou, Dvůr Králové nad Labem, Trutnov, Vrchlabí
Pardubický kraj	Hlinsko, Chrudim, Holic, Pardubice, Přelouč, Litomyšl, Moravská Třebová, Polička, Svitavy, Česká Třebová, Králíky, Lanškroun, Ústí nad Orlicí, Vysoké Mýto, Žamberk
Kraj Vysočina	Havlíčkův Brod, Chotěboř, Světlá nad Sázavou, Jihlava, Telč, Humpolec, Pacov, Pelhřimov, Moravské Budějovice, Náměšť nad Oslavou, Třebíč, Bystřice nad Perštejnem, Nové Město na Moravě, Velké Meziříčí, Žďár nad Sázavou
Jihomoravský kraj	Blansko, Boskovice, Brno, Ivančice, Kuřim, Pohořelice, Rosice, Šlapanice, Tišnov, Židlochovice, Břeclav, Hustopeče, Mikulov, Hodonín, Kyjov, Veselí nad

Olomoucký kraj	Moravou, Bučovice, Slavkov u Brna, Vyškov, Moravský Krumlov, Znojmo Jeseník, Litovel, Olomouc, Šternberk, Uničov, Konice, Prostějov, Hranice, Lipník nad Bečvou, Přerov, Mohelnice, Šumperk, Zábřeh
Moravskoslezský kraj	Bruntál, Krnov, Rýmařov, Frýdek-Místek, Frýdlant nad Ostravicí, Jablunkov, Třinec, Bohumín, Český Těšín, Havířov, Karviná, Orlová, Bílovec, Frenštát pod Radhoštěm, Kopřivnice, Nový Jičín, Odry, Hlučín, Kravaře, Opava, Vítkov, Ostrava
Zlínský kraj	Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Kroměříž, Uherský Brod, Uherské Hradiště, Rožnov pod Radhoštěm, Valašské Meziříčí, Vsetín, Luhačovice, Otrokovice, Valašské Klobouky, Vizovice, Zlín

Zdroj: data ČSÚ, vlastní zpracování

Příloha 3: Právní formy spolupráce obcí

Právní forma	Subjekty	Norma	Konkrétní formy
Smlouva ke splnění konkrétního úkolu	Pouze obce	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích	-
Smlouva o vytvoření dobrovolného svazku obcí	Pouze obce	Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích	Svazky obcí
Společná právnická osoba obcí	Pouze obce	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník	-
Obchodní společnost	FO i PO	Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník	-
Obecně prospěšná společnost	FO i PO	Zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech	MAS
Zájmové sdružení právnických osob	PO	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník	Euroregiony, sdružení obcí, MAS, SMO ČR, NSZM
Smlouva o sdružení	FO i PO	Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník	Euroregiony
Občanské sdružení	FO i PO	Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů	MAS

Zdroj: Galvasová I. & kol. (2007). Spolupráce obcí jako faktor zdroje. Olomouc: Univerzita Palackého.

Příloha 4: Vývoj počtu obyvatel 2003 – 2013 ve Vodňanech

Rok	Stav 1.1.	Naroze ní	Zemřelí	Přistě hovalí	Vystě hovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
2003	6 651	51	78	191	128	-27	63	36	6 687
2004	6 687	61	87	147	151	-26	-4	-30	6 657
2005	6 657	68	62	222	150	6	72	78	6 735
2006	6 735	78	77	263	122	1	141	142	6 877
2007	6 877	73	87	403	238	-14	165	151	7 028
2008	7 028	82	79	249	255	3	-6	-3	7 025
2009	7 025	84	70	232	185	14	47	61	7 086
2010	7 086	63	72	207	155	-9	52	43	7 129
2011	7 026	61	71	147	187	-10	-40	-50	6 976
2012	6 976	65	80	179	198	-15	-19	-34	6 942
2013	6 942	49	71	153	203	-22	-50	-72	6 870

Zdroj: data ČSÚ

Příloha 5: Počet podnikatelských subjektů dle převažující činnosti zaregistrovaných k 31. 12. 2013 ve městě Vodňany

Převažující činnost	Počet subjektů
Zemědělství, lesnictví, rybářství	96
Průmysl celkem	216
Stavebnictví	234
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	394
Doprava a skladování	39
Ubytování, stravování a pohostinství	97
Informační a komunikační činnosti	19
Peněžnictví a pojišťovnictví	118
Činnosti v oblasti nemovitostí	56
Profesní, vědecké a technické činnosti	146
Administrativní a podpůrné činnosti	16
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	5
Vzdělávání	30
Zdravotní a sociální péče	19
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	40
Ostatní činnosti	154
Nezjištěno	103

Zdroj: Veřejná databáze 2014

Příloha 6: Přehled všech ekonomických subjektů (právnických osob) s 50 a více zaměstnanci

Obchodní jméno	Sídlo	Převažující činnost	Kategorie podle počtu zaměstnanců
Vodňanská drůbež, a.s.	Vodňany	Zpracování a konzervování drůbežního masa	1500 – 1999
A. Pöttinger, spol. s r.o.	Vodňany	Výroba zemědělských a lesnických strojů	200 – 249
AUTO ŠEVČÍK c.z., spol. s r.o.	Vodňany	Obchod s motorovými vozidly, kromě motocyklů	50 – 99
Centrum sociální pomoci Vodňany	Vodňany	Sociální péče v domovech pro seniory	50 – 99
Laminar Medica (CE) s.r.o.	Vodňany	Výroba plastových obalů	50 – 99
MANZ s.r.o.	Vodňany	Balící činnosti	50 – 99
Město Vodňany	Vodňany	Všeobecné činnosti veřejné správy	50 – 99
Městské hospodářství Vodňany, spol. s r.o.	Vodňany	Činnosti související s úpravou krajiny	50 – 99
SEDLBAUER, s.r.o.	Číčenice	Výroba elektrických motorů, generátorů a transformátorů	50 – 99
SIKO CB, a.s.	Vodňany	Maloobchod s železářským zbožím, barvami, sklem a potřebami pro kutily	50 – 99
Výrobní družstvo Lidmovice	Skočice	Smíšené hospodářství	50 – 99
Základní škola Vodňany, Alešova ul.	Vodňany	Primární vzdělávání	50 – 99
ZEMCHEBA, s.r.o.	Chelčice	Smíšené hospodářství	50 – 99

zdroj: data Český statistický úřad, Administrativní registr ekonomických subjektů 2014

Příloha 7: Vzdálenost obcí z ORP Vodňany do jednotlivých měst

Název obce	Vzdálenost od krajského města v km	Vzdálenost od okresního města v km	Vzdálenost od ORP v km
Bavorov	39,2	24,7	8,5
Bílsko	45,0	20,3	12,4
Budyně	42,0	21,7	10,5
Číčenice	32,8	28,7	4,8
Drahonice	42,6	14,5	9,9
Hájek	40,3	26,9	10,6
Chelčice	31,9	27,7	3,1
Krajníčko	43,8	19,9	13,8
Krašovice	37,2	20,7	4,8
Libějovice	28,7	30,0	5,0
Měky nec	45,1	18,7	14,9
Pivkovice	45,2	17,4	13,1

Pohorovice	38,0	20,2	9,1
Skočice	38,9	17,3	6,8
Stožice	34,8	27,3	2,7
Truskovice	31,9	29,8	6,1
Vodňany	32,4	24,9	0
Průměr	38,22	22,98	8,01

Zdroj: Statistický průvodce obcemi Jihočeského kraje 2013, maps.google.com, vlastní zpracování